

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Spravljliva Madžarska

Gömböšovo pot v Sofijo in Ankaru so madžarski krogi spremljali z velikimi in optimističnimi pričakovanji in če bi smeli verjeti madžarskemu vladnemu tisku, bi morali misliti na važne uspehe v obeh jugovzhodnih državah, ki bi jih smeli tem manj prezreti, ker bi se težko našla kongruenca med njimi in med prizadevanji ter rezultati politike Male antante, ki je sledila Smaji. Gömböš sam se je ob svojem povratku kazal zelo zadovoljnega in je izjavil novinarjem, da je madžarska politika doslej pač poznala svojo pot na zapad, da se ji je pa zdaj odprla tudi na vzhod in jug ozka steza, ki se bo dala razširiti v široko cesto, kakor jo bodo zahtevali interesi madžarske politike, za katero je baje našel v Sofiji in Ankari obilo razumevanja. Če pa objektivno motrimo vesti, ki jih prinaša bolgarski in turški, pa tudi zapadni tisk o potovanju madžarskih politikov, srečavamo le malo konkretnega, kar bi govorilo za uspehe, ki bi jih naj bila dosegla Gömböš in Kanya.

Vsekakor pa se mora priznati, da si Gömböš mnogo prizadeva najti primeren orijentacijo napram premakniti politične situacije, ki so jo povzročili pakti vzhodnoevropskih držav in ki jo še bolj obeta pripravljajoča se solidariizacija narodov na balkanskem polotoku in ob Črnem morju. Madžarski naslonitvi na jugovzhod naj služi pred vsem obnova madžarsko-turškega prijateljstva, v Sofiji pa naj rodi sadove interesna skupnost v vprašanju teritorialne revizije mirovnih pogodb. Baš slednje vprašanje pa je slej ko prej os, okoli katere se vrti vsa madžarska politika.

Za aktivno sodelovanje v Srednji in Vzhodni Evropi ne zadošča rožljanje s sabljami in mrzlično oboroževanje, ki ne pripušča druge razlage, kakor pripravljane na nasilno spremenitev teritorialnega stanja, je za politiko sporazumov in alianc tudi na jugovzhodu prej ovira kakor pa sredstvo uspeha. Treba je vsaj na zunaj pokazati voljo za miroljubno likvidacijo spornih vprašanj z neposrednimi sosedmi, ki se jim danes niti v Podunavju niti na Balkanu ne more odrekati pomembne, če že ne vodilne vloge.

Tako je menda razlagati najnovejši preokret vladi prijaznega madžarskega tiska, ki ostentativno kaže pripravljeno Madžarov za sporazumno rešitev vprašanja mej. Da bi se Madžarska odrekla vsem svojim mejnim aspiracijam, o tem seveda ni govora: bila bi pa pripravljena sprejeti gotove žrtve, ki bi jih morale doprinesti države Male antante za ceno prijateljskega madžarskega sodelovanja v Srednji Evropi.

Na dan prihajajo že konkretni predlogi. »Magyarsag« navaja kot madžarske minimalne zahteve napram Jugoslaviji zemljepisni trikot Subotica—Senta—Segedin, kjer prebiva baje 200.000 Madžarov, napram Rumuniji pa teritorialni pas do črte Oradeamare do mesta Sutamare. List je mnenja, da bi obe državi brez težave pristali na tak kompromis, ker bi si tako zagotovili zavezništvo Madžarske in njeno solidarnost pri urejanju Podunavja. Težje je po mnenju lista s Češkoslovaško. Kajti neobhodno je potrebno pred vsem, da se Madžarski vrne vsa Karpatska Rusija, pa tudi velik del Slovaške; zlasti bi morala dunavska pristanišča priti v madžarske roke, izvemši Bratislavo, katero bi s historično Nitro vred Madžari prepustili Češkoslovaški, ki bi obdržala tudi ozemlje okoli Turčanskega Sv. Martina. Gre za to — prvi madžarski list — da se ustvari madžarska država z 12 milijoni prebivalcev in s historičnimi mejami od Visokih Tater do Mar-marosa. Da bi morala tudi Avstrija vrniti Gradišče, se omenja le mimogrede kot nekaj samo ob sebi umevnega. Madžarska bi s svoje strani dala gospodarske in prometno politične koncesije in bi uravnila svojo politiko tako, da bi se dosegel sklad z evropskim vzhodom, obenem pa tudi prijateljski odnosi s Francijo. Tako pojmovanje spravljlivosti, kakor ga razodeva ta načrt, ne vpliva posebno prepričevalno.

Nismo navedli predloga, ki ga lansira madžarski tisk, zato, ker bi ga smatrali resnim, marveč ker predstavlja značilen poskus, varati evropsko javnost in vzbuditi vtis, da je le nespravljlivost sosedov kriva, da ne pride do konsolidacije Srednje Evrope ker od-bija spravljlivo madžarsko roko in od-klanja razpravljanje o tako »malenkostnih« žrtvah. Kako malo pa madžarski politiki sami mislijo na omejitve svojih imperialističnih teženj in na iskreno iskanje sprave in sporazuma, dokazujejo budimpeštanske demonstracije, ki so jih vzbudili šovinistični voditelji v času Gömböševe odsotnosti zaradi Bratislave. Košice in Užhoroda. V vseh treh mestih je namreč badel po zadnjem ljudskem štetju odstotek madžarskih manjšin pod 20 % mejo, ki jo češkoslovaški jezikovni zakon določa za priznanje rabe manjšinskega jezika v uradih. Ulica in parlament sta tekmovala v

SESTANEK KRALJA BORISA IN KRALJA KAROLA NA DUNAVU

Po sestankih Nj. Vel. kralja Aleksandra s kraljem Borisom in Mustafa Kemalom, sta se včeraj sestala še kralj Boris in kralj Karol

Sofija, 30. oktobra. p. Danes sta se sestala na rumunski kraljevski jahti na Dunavu rumunski kralj Karol in bolgarski kralj Boris. To je po svetovni vojni prvi sestanek rumunskega in bolgarskega vladarja in mu zaradi tega pripisujejo ne samo v političnih krogih obeh držav, marveč tudi v vsej mednarodni javnosti veliko politično važnost. Sestanek se je vršil z največjo prisrčnostjo in se more smatrati prav tako kakor nedavni sestanek jugoslovenskega kralja in bolgarskega kralja Boris kot znak tesnejšega zblizanja med balkanskimi narodi in državami. Ni dvoma, da bo tudi ta sestanek razčistil mnoga vprašanja, ki so dosedaj ovirala tesnejše sodelovanje, in da pomeni važen mejnik v razvoju odnosov med balkanskimi državami. Da je bil velike politične važnosti, se vidi že iz dejstva, da sta mu prisostvovala tudi oba zunanja ministra, za Rumunijo g. Titulescu, za Bolgarijo pa ministrski predsednik in zunanji minister g. Mušanov.

Ruščuk, 30. oktobra. p. V navzočnosti ogromne množice na obeh obalah Dunava se je vršil danes že pred tedni napovedani sestanek rumunskega kralja Karola in bolgarskega kralja Borisa.

Kralj Boris je že s 21.35 odpotoval iz Sofije v Giurgjevo, kamor je prispel davi ob 9.30. Tu ga je pričakoval ministrski predsednik in zunanji minister Mušanov, ki je odpotoval iz Sofije že v soboto. Na kolodvoru v Ivanovu so kralja Borisa sprejeli predstavniki oblasti.

Ob 9.15 se je pripeljal z dvornim vlakom v Ramadan na rumunski strani Dunava rumunski kralj Karol. Ramadan je oddaljen pol ure od Giurgjeva, ki leži baš nasproti bolgarskega Ruščuka na drugi obali Dunava. Na postaji so pozdravili kralja ministrski predsednik Vajda Voevod, zunanji minister Titulescu in več drugih rumunskih politikov, ki so že s 21.35 prispeli v Giurgjevo. Na postaji je bila postrojena častna četa. Ko je kralj Karol odhajal s kolodvorja proti pristanišču, je rumunsko topništvo oddalo častno salvo. Istočasno so se oglašile z nasprotne obale Dunava bolgarske baterije, ki so pozdravljale bolgarskega kralja Borisa, ki je baš takrat prisel v Ruščuk.

Prisrčen pozdrav med obema kraljema

Kralj Boris se je takoj po svojem prihodu vkrcal na kraljevsko jahto »Cer-

no More« ter se odpeljal proti rumunski obali, kjer je med tem že prispela v pristanišče Pamadan pri Giurgjevu rumunska kraljevska jahta »Stefan Cer mare«. Točno ob 10. je bolgarski kralj Boris stopil na rumunsko tla. Spremljali so ga ministrski predsednik Mušanov, bolgarski poslanik v Parizu Patalov, bolgarski poslanik v Bukarešti Rodev ter adjutanta polkovnika Panov in Lukas. Ko je kralj Boris stopil na rumunsko tla, so ga pozdravile topniške baterije. V pristanišču je bila postrojena častna četa. Kralja Borisa je prvi pozdravil kralj Karol in oba kralja sta se večkrat obajela. Nato je kralj Boris obšel častno četo, naker je župan Giurgjeva z daljšim govorom pozdravil bolgarskega kralja ter mu po tradicionalnem običaju ponudil na srebrnem pladnju kruha in soli. Množica je priredila obema vladarjema dolgotrajne in navdušene ovacije.

Kralj Karol na bolgarskih tleh

Kralj Karol in kralj Boris sta se nato v spremstvu predsednika bolgarske vlade Mušanova, predsednika rumunske vlade Vajde Voevoda, rumunskega zunanega ministra Titulesca, bolgarskega poslanika v Bukarešti Rodeva, rumunskega poslanika v Sofiji Stojka ter z ostalim dvornim spremstvom vkrcala na rumunsko kraljevsko jahto »Stefan Cer mare« ter se odpeljala v Ruščuk.

Ves čas prevoza sta bila kralj Karol in kralj Boris na zgornji palubi v intimnem razgovoru. Ko se je rumunska kraljevska jahta blizala bolgarskemu pristanišču, je bolgarsko topništvo oddalo 21 pozdravnih strelcev. Ob 10. 25 je prvi izstopil kralj Karol. V pristanišču je bila postrojena častna četa, vso okolico pa je zasedla skoro nepregledna množica občinstva, ki je rumunskega kralja vi-harno pozdravljala. Ko je rumunski kralj obšel častno četo, ga je pozdravil predsednik občine v Ruščuku inž. Pavlov ter mu ponudil kruha in soli, nato pa so pozdravili rumunskega vladarja tudi metropolit Mihajlov ter zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Vsi govorniki so izrazili svoje zadoščenje, da morejo pozdraviti na bolgarskih tleh rumunskega kralja, ker vidijo v tem znak, da se pričenja nova doba tesnejših in prijateljskih odnosov. Blizu pristanišča je bila postavljena častna tribuna. Ko sta odšla oba vladarja s svojim spremstvom na tribuno, kjer so se vršili uradni pozdravi, je občinstvo z vseh strani pritisknilo proti tribuni, tako da vojaški kordon ni mogel več zadržati navala. Kralj Boris je tedaj dal vojakom znak, naj se umaknejo. Vojaštvo v prvem hipu ni razumelo kraljeve želje in je začelo potiskati maso nazaj. Tedaj je kralj Boris stopil s tribune in dal povelje, naj se vojaštvo umakne. Občinstvo je v naslednjem hipu od vseh strani obkolilo tribuno in prirejalo obema vladarjema dolgotrajne in navdušene ovacije, ki so se še stopnjevale, ko sta krenila s tribune proti pristanišču. Jedva so jima utirali pot skozi goste množice. Ob vladarja sta bila vidno zadovoljna ter sta smeje odzdravljala množici.

Sestanek na jahti

Ob 11. sta se kralj Boris in kralj Karol s svojim spremstvom ukrcala na rumunsko kraljevsko jahto in odplula po Dunavu. Rumunsko kraljevsko jahto so po

Dunavu spremljali dva rumunska in dva bolgarska mimonosca. Na jahti sta kralja obedovala. Ob 2. popoldne sta se umaknila v svoje prostore. Po enournem počitku so se razgovorili ob 15. nadaljevali. Razen obeh kraljev so imeli daljšo konferenco tudi ministrski predsednik Vajda Voevod, zunanji minister Titulescu, bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister Mušanov ter ostali diplomati. Tik pred 5. so razgovore zaključili.

Kmalu nato je jahta pristala v pristanišču Ruščuku. Bolgarski kralj se je poslovil od rumunskega suverena zelo prisrčno. S svojim spremstvom se je nato izkrcal, rumunski kralj pa se je z ladjo pripeljal v ramadansko pristanišče, kjer je zapustil jahto. Kmalu nato je z dvornim vlakom odpotoval proti Bukarešti. Na postaji je bila zbrana velika množica ljudstva, ki je kralja navdušeno pozdravljala. Tudi kralj Boris je zvečer odpotoval v Sofijo.

O čem so razpravljali

Bukarešta, 30. oktobra. g. Na sestanku rumunskega in bolgarskega kralja, ki sta se ga udeležila tudi ministrski predsednika in zunanja ministra obeh držav, so zlasti razpravljali o manjšinskem vprašanju. Kralj Boris je bil povabljen k uradnemu posetu v Bukarešto. Za ureditev med obema državama nerешenih problemov bodo imenovane mešane komisije, ki bodo zasedale v Bukarešti in Sofiji. Njihova glavna naloga bo, da v bodoče preprečijo obmejne incidente. Bolgarija je prevzela obveznost, da bo proti komitašem nastopala najstrožje. Razpravljali so tudi o gospodarskih vprašanjih. Bolgarija je predlagala uvedbo klinirškega sistema za izmenjavo blaga med obema državama. Politično se je pokazalo bistveno približanje Bolgarije politiki ostalih balkanskih držav. Govorili so tudi o pripravah za sestanek kraljev Rumunije, Jugoslavije in Bolgarije.

Komunike

O sestanku obeh kraljev je bil izdan uradni komunike, ki pravi med drugim, da so se razgovorili obeh vladarjev na-nalali na miroljubno ureditev spornih vprašanj, tako da bi se odnosi med obema državama čim bolj okrepili in da bi se ustvarilo trajno prijateljstvo, ki bi trdno jamčilo za ohranitev miru na Balkanu.

Preokret v ameriški finančni politiki

Zedinjene države bodo kupovale odslej zlato tudi v inozemstvu — Nov padec dolarja

Washington, 30. oktobra. s. Včeraj dopoldne se je vršila v Beli hiši tri ure trajajoča konferenca predsednika Roosevelta z vodilnimi uradniki zakladnega ministrstva in Federalne rezervne banke. Konferenca se prisostvovali tudi gospodarski svetovalci Roosevelta in so proučevali vprašanje nakupa zlata v inozemstvu, ki naj bi, kakor poročajo uradno, omogočil reguliranje zunanje vrednosti dolarja.

Predsednik Roosevelt je nato izdal naredbu, s katero se dovoljuje nakupovanje zlata v inozemstvu, kar je s 1. novembra urada za finančno obnovo Zedinjenih držav razglasilo. Ta sklep je bil danes predmet vestranskih razprav in razgovorov v finančnih krogih. Splošno prevladuje naziranje, da bodo ti nakupi potisnili dolar nazdol nasproti valutam, ki slone na zlato. Gospodarski odbor ameriške vlade, v katerem so najuglednejši ameriški gospodarski strokovnjaki, je na svoji zadnji seji sprejel resolucijo, v kateri naglašajo, da je valutna politika predsednika Roosevelta zelo koristna za gospodarsko obnovo države in potrebna za popravilo cen.

Finančna uprava je določila za doma producirano zlato ceno 31.96 dolarjev za unco, 14 centov več kakor v soboto in 47 centov nad ustrežajočo svetovno ceno.

London, 30. oktobra. s. Vest, da bodo Ze-

dinjene države v Evropi kupovale zlato za papirnate dolarje, je zbudila v tukajšnjih krogih največjo senzacijo. Listi pod-udarjajo, da je Rooseveltova valutna politika gospodarsko in finančno krizo v Ameriki še povečala. Kaj zasleduje Roosevelt z nameravanim nakupovanjem zlata, še ni čisto jasno.

»Daily Express« smatra, da se bo sedaj pričela doba prave inflacije, ki pa bo aktivna za trgovinsko bilanco Zedinjenih držav. Veliko povpraševanje po dolarju, ki se sedaj še povečuje, bo morda preprečilo znaten padec ameriške valute. »News Chronicle« pa tolmači sklep ameriške vlade kot pričetek konca doslej še obstoje-čih evropskih zlatih valut. Če bi ameriška cena zlata prekosila evropsko, bi pričelo zlato nenadoma bežati iz Londona in Pariza v Ameriko. Anglija in Francija bi bili v tem primeru primorani takoj izdati stroge politične protidredbe, če bi hoteli dejansko zavarovati svoji valuti.

V londonskem Cityju mislijo, da utegne nova faza ameriške valutne politike napraviti zmedo na denarnih borzah, vendar pa sodijo, da bodo ameriške operacije veljale samo južnoafriškemu zlato, ki pride na svobodni trg, in bodo sicer pritisnile na dolar, ne bodo pa ogražale trdnosti zlatih valut.

strastnem obtoževanju češkoslovaške republike, češ, da dela silo manjšinam. Madžarski propagandisti je posrečilo pridobiti celo dva člana angleškega parlamenta, da sta prisostvovala parlamentarni demonstraciji in zdaj v Rothermeerovemu tisku pomagata napadati Češkoslovaško in klicati mednarodni svet na pomoč proti krivicam in nasilju, katero baje prizadeva madžarski manjšini. Seveda ne gre za vodilne politične osebnosti, marveč le za maihen krog onih znanih madžarofilov, ki že od prvih povojnih let vpijejo po »Justice for Hungary«, ne da bi se menili za tehtne protiargumente napadenih madžarskih sosedov.

Mednarodni svet, ne izvzemši mero-dajne britske kroge, je pa napram madžarskim geslom in metodam vedno bolj skeptičen in že iz časov Björnsonovih in Seton Watsonovih predvojnih publi-kacij ve, koliko resnosti je prisojati madžarskim oligarhom, kadar govorijo o zatiranju narodnih manjšin. Zato tudi

najnovejša akcija ne bo dosegla na me-rodajnih mestih zaželjenega efekta. Ka-že pa obenem jasno, koliko je vredna zatirjevana madžarska pripravljenost za sporazum s sosedmi in za pozitivno so-de-lovanje v Podunavju. Za prvo tedaj o zatirjevanju spravljlivosti ni opaziti real-nih znakov in bo morala šele bodočnost pokazati resno voljo.

Pred svojim odhodom v Turčijo je Gömböš samozavestno zatrjeval, da se bliža dan, ko se začne končna borba za madžarsko »osvobodjenje«. Malo verjet-no je, da bi ga bilo njegovo politično romanje v tem mnenju potrdilo. Nema-ra se je uveril, da evropski jugovzhod ne goji želje po novih konflagracijah, marveč da je vsa njegova politika osre-dotočena na stabilizaciji in konsolida-cijo mirovnega stanja, ki naj prinese ozdravljenje in nov podvig. Tudi Ma-džarski ne bo preostala nobena druga pot, ako bo hotela postati pozitiven fak-tor v politični skupnosti Srednje in ju-govzhodne Evrope.

Nov težak udarec razorožitveni konferenci

Ameriška vlada izjavlja, da zaradi japonske agresivnosti ne more omejiti svojega oboroževanja

Washington, 30. oktobra. s. Ameriška vlada je sporočila vsem na razorožitveni konferenci zastopnikom državam, da ne more omejiti svojega oboroževanja. Skli-cuje se pri tem na že izvršeno in še na-meravno oboroževanje Japonske ter za-stopa mnenje, da se Evropi zaradi tega ni treba razburjati, ker se Amerika nikdar več ne bo vmešavala v evropske zadeve.

V angleških krogih je to stališče Ame-rike izzvalo veliko vznemirjenje. Predvsem opozarjajo, da je pomorsko oboroževanje Amerike in Japonske v nerazdružni zvezi z oborožitvijo Anglije, ki ne more ostati mirna ob strani, če se oborožujeta Amerika in Japonska. Mnenje ameriške vlade, da se to Evrope prav nič ne tiče, je po sodbi angleških krogov pogrešno, ker bi se vsak spor na Daljnem vzhodu zanesel preko Rusije tudi na Evropo. Glede na stališče, ki ga je zavzela Amerika, gleda-vci v angleških krogih skrajno skeptično na nadaljnji razvoj razorožitvene konfe-rence in se ne vdajajo nobenim upanjem v uspeh.

London, 30. oktobra. č. Obvestilo Ame-rike, da Zedinjene države ne bodo opu-stile svojih načrtov za povečanje ameri-ških sil na morju, je izzvalo v tukajšnji javnosti izredno veliko zanimanje. »Daily Telegraph« sklepa, da pomeni ameriško sporočilo poleg nemške odpovedi najhujši udarec za razorožitveno konferenco v Ze-nevi. »Daily Herald« navaja v zvezi s tem podatke o sijajni konjunkturi, ki je zavl-dala v angleški industriji orožja in strelj-va. Vse angleške orožarne so pričele z mrzlično naglo izdelavo orožja, streljivo in kemične izdelke. Naročil iz inozemstva pa tudi angleških ministrstev za vojsko, mornarico in letalstvo je toliko, da bo za leto dni in več dela čez glavo. Veliko podjetje »Imperial Chemical Industries« ki je po svoji organizaciji slično nemškemu koncernu I. G. Farben-Industrie, je moralo zgraditi poleg svojih dosedanjih tovarn na Škotskem nove objekte za proizvodnjo razstrelil.

London, 30. oktobra. AA. Včeraj je lord A. H. Hurdwood izjavil, da je naj-boljše sredstvo za zavarovanje miru v in-ternacionalizaciji letalstva. Pri tem se je skliceval na Baldwinove besede, da ni učinkovite obrambe pred letalskimi napadi in da je zato treba napraviti iz letalstva »rodje, ki bo imelo svetovno avtoriteto za zaščito varnosti sleherne države. Govor-nik se je nadalje zavzemal za to, da naj bi tudi letalski transporti prišli pod med-narodno kontrolo, in je zaključil svoja iz-vajanja: Če bi Nemčija ali pa katere dru-

ga država prekršila novi letalski dogovor, bi moglo mednarodno letalstvo brez odloga policijsko intervenirati.

Potovanje Litvinova v Ameriko

Pariz, 30. oktobra. AA. Ob 10.25 dopoldne je prispel v Pariz sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov. Spremlja ga šef tiskovnega urada zunanega komisari-jata Umanski.

Iz moskovskih brzojav, ki komentirajo potovanje Litvinova v Ameriko, se jasno vidi, da je ruska vlada trdno odločena opustiti sedanjo pasivno zunanjo politiko in v bodoče energično braniti, kar imenujejo v Rusiji življenjske interese na Daljnem vzhodu. Na drugi strani se po pisanju ameriških listov zdi, da so Zedinjene države iz istih razlogov sklenile obnoviti svoje odnose s Rusijo. Ameriška admiraliteta ve, da je ameriška mornarica, ki mora braniti ameriške interese na dveh oceanih, danes slabša kakor japonska in da bi jo, če bi prišlo do vojne, zaradi ve-like oddaljenosti od njenih baz mogla do-leteti enaka usoda, ki je doletela rusko brodogradnjo pri Čušimi. Zato je ameriška vlada najprej sklenila zgraditi nove vojne ladje s skupno tonažo 340.000 ton, nato pa urediti svoje odnose z Rusijo. Zedinje-ne države so se za vse to odločile zaradi bojzani pred nevarnostmi, ki groze od Ja-poncev Filipinom in amerškemu prestižu na Pacifiku.

Grške demonstracije proti Italiji

Atene, 30. okt. AA. S Krfa poročajo, da so krfski meščani priredili včeraj pred ita-lijansko šolo demonstracijo zoper Italijo, ker je italijanska kolonija na Krfu pri-re-dila proslavo fašistične revolucije. Morala je intervenirati policija, ki je množico mešča-nov, oboroženih s palicami in kamenjem, napadlo šolo, razbilo okna in napravilo ve-liko stvarno škodo. V snopadu s policijo je bilo ranjenih okoli 15 meščanov in 10 stražnikov. Štiri osebe so aretirali. Tudi v Atenah je prišlo med predavanjem ita-li-janskega duhovnika v navzočnosti itali-janskega atenskega poslanika do burnih pro-testov prisotnih zoper Italijo. Demonstri-rali so proti italijanski propagandi v Gr-čiji. Predavatelj je moral prekiniti preda-vanje in zapustiti dvorano.

Svečanosti v Ankari

V nedeljo so v Ankari nad vse slovesno proslavili desetletnico obstoja turške republike

Ankara, 30. oktobra. d. Po vsej Turčiji slavijo z velikimi manifestacijami ter kulturnimi in športnimi prireditvami deseto obletnico turške republike. Proslave so dosegle včeraj svoj višek. Vsa mesta in vasi in celo najmanjša naselja so v zastavah. V večjih mestih so glavne ulice okrašene z manifesti, ki proslavljajo ustanovitve republike Gazija Mustafa Kemala paša.

Po radiju so razglašali poročila o uspehih, ki jih je Turčija dosegla pod vodstvom Gazija v zadnjih desetih letih. Na vseh mestnih križiščih in trgih so bili postavljeni veliki zvočniki, pred katerimi so se zbirale množice, ki so vedno znova manifestirale za republiko in režim Kemala paše.

Na velikem polju blizu Ankare je bila sijajna vojaška revija. Ze jutraj na vse zgodaj se je zbralo okrog več tisoč ljudi, da desetisoče ljudi. Ob pol 10. dopoldne je predsednik republike sprejel diplomatski zbor in njegove čestite, takoj nato pa se je v spremstvu glavnega generalnega štaba in turških državnikov odpeljal k paradni vojaški formaciji ter nato stopil na predsedniški tribunal. V tem trenutku so vojaške godbe zaigrale himno neodvisnosti, ki jo

je pelo vse ljudstvo. Zatem je predsednik imel pred množico, ki jo cenijo na stotine ljudi, važen govor, ki ga je prenašal radio po vsej državi. Sleherni stavek je množica prekinjala z nepopisno navdušenimi ovacijami. Ko je Mustafa Kemal paša zaključil svoj govor, so godbe zaigrale novo republikansko himno, ki jo je pelo vse vojaštvo, ljudstvo in šolska mladina. Veliki manifestaciji so prisostvovali akreditirani poslanci, med njimi zastopniki Bolgarije, Grčije, Madžarske, Nemčije, Jugoslavije in drugih držav, sovjetski letalski komisar Vorosilov z ostalimi člani ruske delegacije, turški ministri, poslanci in ostali politiki. Sledila je revija čet, ki je trajala štiri ure. Med revijo so krožile nad mestom in nad vojnim vežbališčem eskadre turških vojni letal, ki so spuščale na ulice in trge stotine letakov z manifesti v proslavo mlade republike.

Snoči se je vršila v Ankari impozantna baklada, ki je korakala z oddelki skavtov na čelu po glavnih ulicah mesta. Točno ob 20.30. po desetih letih, odkar je turški parlament sprejel zakon o proglasitvi republike, so pričele streljati artiljerijske baterije in oddale 101 topovski strel.

Sarraut sestavlja svojo deklaracijo

Nova francoska vlada se bo v petek predstavila obema zbornicama — V glavnem bo pridržala Daladierjev program

Pariz, 30. oktobra. s. Popoldne se je prvič sestala nova francoska vlada. Na dnevnem redu je bila določitev vladne izjave, ki bo prihodnji petek prečitana v zbornici in senatu. Ministrski predsednik Sarraut je osebno izdelal načrt vladne izjave, čije končnoveljavno besedilo bo najbrže določeno v četrtek ali v petek na posebni seji ministrskega sveta. Doslej o vsebini vladne izjave še ni nobenih uradnih poročil, vendar pa se bo Sarraut najbrže držal smernic, ki jih je objavil, ko je sestavljal vlado, in ki so: Socialne reforme, mirovna in varnostna politika po zgledu prejšnjih vlad, obramba laične države; na polju financ in proračuna borba proti inflaciji, ohranitev zlatega standarda, prilagoditev davčnega sistema sedanji krizi in upravna reforma, na polju gospodarstva pa izvedba nacionalnega obnovebnega programa, ki bo zahtevala mnogo milijard frankov.

V zadnjih dneh je Sarraut sprejel več vodilnih gospodarstvenikov ter se z njimi posvetoval o davčnih olajšavah za pospe-

šitev gospodarstva ter o izvedbi velikih zgradb. Po dosedanjih informacijah namerava Sarraut odpraviti primanjkljaj v proračunu kakor njegov predhodnik s posebnim finančnim zakonom.

Cepprav zagrinja vladni načrt o finančni obnovi države še vedno popolna tajnost, se vendar doznava iz krogov iz bližine predsednika vlade Sarrauta, da bo nova vlada predložila parlamentu predloge Daladierjevega načrta o razredni loteriji in o takšah na pokojnine. Točke Daladierjevega načrta, ki govorijo o znižanju uradnih plač in obdavčenju stalnih dohodkov, na katerih je Daladierjeva vlada padla, bodo zamenjane z enotnim načrtom o masivnem varčevanju. Načrt o industrijski in kmetijski obnovi države s pomočjo državnih posojil bo vlada v najkrajšem času predložila parlamentu.

New York, 30. oktobra. s. Po vesteh iz ameriških krogov v Parizu Sarrautova vlada ne namerava plačati Ameriki obroka francoskega dolga, ki zapade meseca decembra.

Sorodstvo med Madžari in Bolgari

Sofija, 29. oktobra. Državnikom, ki potujejo po svojih poljih, da sklepajo prijateljske pogodbe in sporazume, je gotovo prva skrb, da ob prihod v tujo državo najdejo primeren uvod za svoje razgovore. Ta uvod je navadno namenjen najširši javnosti dotične države, zato vsebuje vse mogoče poudarke o dosedanjih dobrih odnosih, o skupnih črtah v zgodovini, politiki, omiki in gospodarstvu. Zelo priljubljeno je seveda naglašanje plemenskega sorodstva kadar je količnik povoda za to. Slovanski, romanski in germanski diplomati imajo zato čisto lahko nalogo, da se dotaknejo plemenskega sorodstva, kajti narodi evropskih držav pripadajo po pretežni večini letem glavnim arijskim plemenom. Težje je že državljanom onih narodov, ki ne spadajo v eno izmed imenovanih treh velikih plemenskih zajednic, in zato ne najdejo zlepa prilike, da bi lahko začeli svoja pogajanja z ugotovitvijo sorodstvenih vez.

Madžari so narod, ki so odtrgani iz svoje turanske domovine in postavljeni v sredo Evrope, da bi je obupen boj za obstanek. Njihovim politikom je težko najti v svojem bližnjem sosedstvu kako ljudstvo, s katerim bi jih vezalo krvno in jezikovno sorodstvo. Vendar pa se jim očitno toži po takem sorodstvu, saj je našemu starejšemu pokolenju znano, da so ob času obleganja Plevne manifestirali svoje mongolsko sorodstvo s Turki na ta način, da so poklonili Osmanu paši zlato sabljo, ki ga pa le ni mogla obvarovati pred popolno predajo Rusom.

Podoben sentimentalni je zagrešil madžarski ministrski predsednik Gömbös, ko je na svojem nedavnem potovanju v Turčijo že na bolgarskih tleh nekoliko prepričano dal duška svojemu zelo zelo problematičnemu mongolstvu. Takoj za Caribrodem je presentil bolgarske odposlance in novinarje, ki so ga prišli pozdraviti, z naslednjim šarmantnim izrekom: »Srečen sem, da prihajam k sorodnemu narodu. Med nami Madžari in vami Bolgari ni nikake razlike...«

Bolgari so se vzgiznili v ustnice in iz vildnosti prav prijazno vzeli na znanje izvil daljnega sorodnika. Tudi njim je znan izraz »čorbie čorbe čorba« za tako vrsto sorodstva, pa so si ga samo mislili in želeli Gömbösu srečno pot v Ankaru. Med njegovo ednostnostjo so po nekoliko razglabljal o dejstvu, ki je napotilo tujega državnika, da je tako slavnostno ponavljal davno ovržene izmišljotine o mongolskem poreklu Bolgarov. Temu velikemu začudenju je dal polnega izraza predsednik udruženja bolgarskih profesorjev Nikola Stanev, ki je v poluradnem listu »Miru« dal Gömbösu naslednjo lepo in temeljito lekcijo:

»Besede g. Gömbösa so prinesli vsi listi, nekateri celo kot zelo važne. Spoštovanega g. Gömbösa so označili novinarji kot mladega, 45letnega človeka s tipičnim slovenskim obrazom. Izgovorjene besede so napravile v bolgarski javnosti precejšen dojem in marsikdo se sprašuje, zakaj je ministrski predsednik smatral za potrebno, da takoj pri vstopu v Bolgarijo označi sorodstvo med obema narodoma kot dokazano in prijetno. Gotovo je želel potrditi svoje izredno spoštovanje do bolgarskega naroda. Če je tako, se omenjene besede lahko tolmačijo kot izraz priskrbi in prijateljstva. Če pa ima pri tem g. Gömbös kak drug namen in hoče Bolgare opo-

zoriti na njihovo narodno poreklo — je napravil pogrešno in moramo te besede odločno odbiti. Mi popolnoma razumemo, ako se naglašajo in podčrtavajo poudari za zblizanje dveh narodov, smatramo pa vendar, da mora to imeti neke meje. Smisel teh besedi se da tolmačiti tudi še na drugi način. Pred tremi leti je bila neka skupina iz naših intelektualnih krogov povabljena v goste v Budimpešto. Med drugim so ti Bolgari posetili tudi bogati madžarski narodni muzej. Ravnatelj muzeja je vedel posetnike v salon in jim celo uro čital narodoznansko predavanje, da imata bolgarski in madžarski narod isto poreklo, da sta si blizu sorodna kot istokrvna brata, priseljena v Evropo iz Turana. Zato da je tudi bodočnost obeh narodov v njunem političnem edinstvu in v politični vzajemni navezanosti.

Ker isti nauk naglašja tudi spoštovani g. Gömbös, kakor da bi hotel popravljati našo narodno zavest in naše pojmovanje o slovanskem izvoru bolgarskega naroda, ni za nas tako podkrajeno kar nič prijetno. Bolgarov ne bo nihče zavedel v zmožo. Oni poznajo svoj rod; imajo dolgo in jasno zgodovino, vodili so krute borbe za svoj jezik in za svojo narodno zavest. Bolgari imajo velike učitelje in prosvetitelje, ki so ostavili svete in neizbrisne knjižne spomenike o poreklu in omiki svojega naroda. Mi jasno vidimo pot našega razvoja, našega rodu in porekla. Mala prabolgarska družina Asparuhova, ki je ustanovila in razširila državo in ime Bolgari, ki so ga sprejela slovanska plemena vzhodnega Balkana, ne moreta v ničemer izpremeniti slovanskega izvora naroda. Ta izvor je ustavljen v jeziku, nravi, običajih, duši in v dolgovetni slovanski omiki. Bolgari in Madžari imajo mnogo gospodarskih, trgovinskih in drugih razlogov za zblizanje in sodelovanje, toda zaradi tega ni treba za lase vlačiti raznih teorij, ki jih je znanost že davno ovrгла in zavrgla.

Kakor vidimo iz te resne izjave profesorja Staneva se Bolgari odločno branijo sorodstva z Madžari, ki jim ga hočejo le-ti vsiliti za vsako ceno. Gömböseve besede niso našle zaželenega odziva, pač pa edino nasprotno ugotovitev in doganjanje, da ima sam madžarski premier slovanski obraz, kar bo morda zanj dobra šola, da v bodoče ne bo pohiševal s turanskim sorodstvom vsaj tam, kjer se ga otepljejo.

Isolacija Nemčije

Frankfurt, 30. oktobra. AA. Hitler je imel včeraj tu volilni govor, v katerem je naglašal, da Nemčija ne bo sklenila nobenih pogodb več, če se ji ne zagotovi popolna enakopravnost. Nato je govoril o izolaciji, ki utesne biti posledica takega držanja za Nemčijo, in je vzkliznil: »Rajši slavno izolacijo kakor pa da bi nas drugi po strani gledali, potem ko smo izgubili čast. Na koncu je Hitler zatrjeval, da »nima topov, da ima samo svoje tovariše, s katerimi se hoče boriti za nemške pravice. Po končanem govoru se je Hitler vrnil v Berlin.

Ruska vojna mornarica v Neaplju. Neapelj, 30. oktobra. AA. Danes je priplula v tukajšnje pristanišče ruska pomorska divizija, sestavljena iz križarke »Krasnij Kavkaz« in torpedovk »Petrovski« in »Sumiane«. Divizija je vrnila obisk italijanske mornarice v Črnem morju. V Neaplju bo ostala do 2. novembra.

Od bolečine k ugodju

Brez ozira kakšnega izvora je bolečina. Vam Aspirin tablete hipoma vrnejo ugodje. Vzemite jih brez skrbil! Pri nakupu pazite na Bayerjev križ. Ima ga vsak omot in vsaka tableta.

ASPIRIN

V Ljubljani št. 4. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod št. 3407 od 1. III. 1933.

Volilem nacionalne delavske in nameščenske liste

Volitve v Delavsko zbornico so za nami. 16.306 nacionalnih delavcev in nameščencev se je izreklo za nacionalne liste in s tem za nacionalno idejo. Od 11 mandatov, kolikor smo jih imeli do sedaj v Delavski zbornici, smo porasli na 21 mandatov in postali tako druga najmočnejša skupina, ki ima samo 4 mandate manj kakor Marksisti.

Za svoj res veliki uspeh se imamo zahvaliti vsem našim vrlim in zvestim volilem, ki se niso ustrašili terorja in groženj ter so oddali svoj glas za nacionalne liste. Naj bodo uverjeni, da bodo nacionalne strokovne organizacije odgovorile na izkazano zaupanje s pozitivnim delom v novi Delavski zbornici.

Hvala pa tudi vsem akcijskim odborom in posameznikom, ki so se postavili v službo naših list in s tem mnogo pripomogli k velikemu uspehu pri volitvah.

Nasprotniki so na vsej črti nazadovali. Izgubili so na tisoče glasov in tudi na mandatih. Uspešno so izšle iz volitev le nacionalne liste, ki so porasle in na glasovih in na mandatih.

Ko izrekamo zahvalo vsem, ki so pripomogli k novi zmagi nacionalne misli, jih prosimo, da po volitvah ne držijo rok križem, ampak gredo takoj na novo delo za ojačenje in ustanavljanje novih postojank nacionalnih strokovnih organizacij.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1933.

Narodna strokovna zveza, Zveza društev privatnih nameščencev, Savez bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije, podružnica Ljubljana.

Sprememba pravilnika o devizah in valutah

Beograd, 30. oktobra. p. Z odlokom finančnega ministra je izpremenjen pravilnik o trgovini z devizami in valutami v členu 4. prvi odstavek in sicer v toliko, da smejo pooblaščen denarni zavodi prodajati na osnovi vidiranih potnih listov našim državljanom in inozemcem, ki so stalno naseljeni v naši državi, tuja plačilna sredstva do največ 3000 Din, ako je potni list vidiran za potovanje v Albanijo, Avstrijo, Bolgarijo, Grčijo, Italijo, Madžarsko in Rumunijo, odnosno do 5.000 Din, ako je potni list vidiran za ostale države ne glede na to, ali potuje interesent v eno ali več teh držav. Nasprotni dosedanjim določbam je pravilnik spremenjen le v toliko, da se odsej za potovanje v Čehoslovaško lahko dobi do 5000 Din tujih plačilnih sredstev (prej 3000 Din).

Namestitev absolventov pedagoške šole

Beograd, 30. oktobra. p. Z odlokom prosvetnega ministra so dodeljeni naslednji osnovnošolski učitelji, absolventi vsje pedagoške šole, na službovanje na meščanskih šolah brez pravice do dnevnice in sicer: Josip Kos iz Sent Vida na meščansko šolo v Velikem Bečkereku, Stanislav Poljanec iz Maribora v Veliki Bečkerek, Avgustina Suligoi iz Smartna v Stari grad, Peter Suhadolec iz Vidmeta v Pileci, Ana Kotnik iz Sv. Jakoba v Komu, Josip Rupnik od Sve. Eme v Drniš, Vlada Bertonec od Sv. Petra p. Mariboru v Maribor, Filip Kunst iz Ormoža v Kavadar, Marija Ozvald iz Tržiča v Zupanjo, Antica Kolbesen iz Talčice vrha v Krško, Julijana Sušteršič iz Šočanja v Ljutomer, Josipina Novak iz osnovne šole v Ormožu na meščansko šolo v Ormožu, Albin Zeriav od Sv. Bolfenka v Trbovlje, Marija Koren iz Brežic v Gornjo Sisko, Danica Merčun iz Stične v Tržič, Fran Haberman iz osnovne na meščansko šolo v Mariboru, Vera Cernigoj iz Apač v Slovensko Bistrico, Marija Strauss iz Rajhenburga v Belo Luko, Adam Potkar od Sv. Lovrenca v Škofjo Loko in Ana Toldi iz Ljubljane v Sluni.

Obsojeni vlomilci

Zagreb, 30. oktobra. č. Pred dnevi pričeti proces proti vlomilcem v Diskontno banko, ki so ukradli pol milijona dinarjev in jih je policija izsledila šele po dolgem sledovanju, je bil danes končan. Tomosvid je bil obsojen na 9 let, Keršek na 7. Marčijan, ki je bil sluga v banki in je v vlomilcem preskrbel ključke do blagajniških prostorov, na 4 leta, mehanik Knebel, ki je napravil »svinjsko nogo« za odpiranje blagajne, pa na dve leti ječe.

Naše zastopstvo na balkanski konferenci

V jugoslovenski delegaciji so zastopniki vseh panog javnega življenja

Beograd, 30. oktobra. AA. Po prvih treh balkanskih konferencah, ki jim je namenjen edini večji zblizanje med balkanskimi narodi na gospodarskem, kulturnem intelektualnem, prometnem, socialnem, pravem in političnem polju, in so se vršile leta 1930 v Atenah, leta 1931 v Carigradu in leta 1932 v Bukarešti, bo letos od 5. novembra dalje v Solunu četrta balkanska konferenca. Predsedoval ji bo bivši predsednik grške vlade Papanastasiu, udeležili pa se je bodo delegati Albanije, Bolgarije, Grčije, Rumunije, Turčije in Jugoslavije, ki vzajemno sodelujejo za razumevanje in zblizanje med balkanskimi narodi za ohranitev miru na Balkanu.

Našo delegacijo vodi predsednik jugoslovanske nacionalne skupine dr. Vasilije Jovanović, bivši minister. Glavni tajnik naše delegacije je dr. Gjura Popović, docent pravne fakultete in bivši član javnega tajništva Društva narodov, poslovođač tajnik je pa Dušan Plavšić, referent Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Našo nacionalno skupino bodo na konferenci zastopali:

1. v pravni komisiji in komisiji za organizacijo dr. Anton Novaković, ravnatelj Privilegirane agrarne banke, in dr. Gjura Popović; 2. v komisiji za politično zblizanje dr. Vasilije Jovanović, dr. Čeda Gjurgjević, sanitetni general v pokloju, dr. Keonofan Šahović, univ. prof. v Beogradu, Mihajlo Zivančević poslanec, zdravnik dr. Zika Marković in dr. Gjura Popović; 3. v komisiji za intelektualno zblizanje dr. Ferdo Silić, univ. prof. v Zagrebu, dr. Vlada

Popović, univ. prof. v Beogradu, gđc. Milica Bogdanovičeva, prof. v Zagrebu, Bogdan Radica, dopisnik agencije Avale v Atenah, prof. Jovan Veljić, Gligorije Hadži Taško, dir. ravnatelj učiteljskega p. p. 4. v gospodarski sekciji dr. Juraj Tomićić, šef Zavo da za pospeševanje zunanje trgovine, dr. Frangeš, senator in bivši minister, Ivan Mohorić, poslanec in bivši minister, dr. Anton Novaković, inž. Toja Gjorgjević, upravnik Zveze srbskih poljedelskih združenj, dr. Milan Vrbanić, predsednik trgovinske zbornice v Zagrebu, dr. Albert Cuvaj, glavni tajnik trgovinske zbornice v Zagrebu, dr. Vuk Krajač, šef odseka za pomorstvo v ministrstvu za trgovino in industrijo in dr. Dragoslav Mihajlović, delegat v centralnem uradu za opij v Carigradu; 5. v komisiji za promet inž. Milojko Trebinjac, inž. Stanislav Josifović, načelnik ministrstva za gradnje, inž. Zdravko Vašković, načelnik prometnega ministrstva, Slavko Silišćević, generalni ravnatelj Putnika, in Andra Mitrović, glavni tajnik »Aeroputac« v Beogradu; 6. v komisiji za socialno politiko in higieno dr. Dika Marković, zdravnik, g. Milenković, šef odseka za zaščito mater in otrok v ministrstvu za socialno politiko.

Istovrstno se bo v Solunu sestali tudi svet balkanske konference, kongres medbalkanske trgov. in industrijske zbornice, čegar sedež je v Carigradu, pripravljali odbor za izdelavo načrta gospodarske konvencije med balkanskimi državami, in medbalkanska pravniška komisija, ki naj pripravi gradivo za unifikacijo pozitivnega zakonodajstva v balkanskih državah.

Krvavi izgredi v Jeruzalemu

Zaradi arabskih demonstracij proti naseljevanju židov je došlo do ponovnih spopadov

Jeruzalem, 30. oktobra. d. Dočim je bilo včeraj po vsej Palestini mirno, je prišlo v Jeruzalemu zopet do hudih spopadov. Ob mestnem zidu pri Damaščanskih vratih so policisti oddali salvo na tamkaj zbrane Arabce, ki so streljali na nekoga egiptskega policijskega oficirja. Pri tej priliki je bil eden izmed arabskih demonstrantov hudo ranjen. Tudi v drugih okrajih mesta je rabila policija strelno orožje. V bližini neke mošeje je polkruhalo po službi božji več sto Arabcev prirediti demonstracijski pohod po cesti, kjer stanujejo židje. Angleski podčastnik je zamen polkruhal odvrnil množico od tega namena, končno pa je ukazal streljati. Pri spopadu je bilo ranjenih

sedem Arabcev, dva med njimi smrtno nevarno. Splošna stavka, ki so jo proglasili Arabci, se po vsej deželi strogo izvaja.

London, 30. okt. AA. Angleška vlada motri dosedek v Palestini z veliko pozornostjo. Izgredi so se pričeli v petek v Jafu, nakar je včeraj došlo v Jeruzalemu do krvavih spopadov med policijo in Arabci. Pri tem sta bili dve osebi ubiti, 17 oseb pa ranjenih. Policija je zaprla več članov arabskega izvršilnega odbora, drugi voditelji arabskih množic pa so imeli kasneje sestanek z vrhovnim angleškim komisarjem Arthurjem Wauchopejem. V Jeruzalemu je danes mirno. Mir vlada tudi na deželi. V soboto so bili izgredi tudi v Haifi.

Dollfuss o hitlerjevski propagandi

Zaplemba hitlerjevskega propagandnega gradiva — Izgredi na dunajski univerzi

Dunaj, 30. okt. d. Kancelar Dollfuss je imel včeraj v Grossmuglu na Nižjem Avstrijskem pred 4000 kmeti govor, v katerem je omenjal novo nemško propagando v Avstriji ter podčrtal veliki uspeh avstrijskega notranjega posojila, ki je najlepši in največkratnejši odgovor na početje nemških radijskih postaj. Mogoče bo dal uspeh tega posojila tudi Nemčiji nekoliko misliti. Vedno smo bili pripravljeni, je zaključil Dollfuss, kreniti na pot, ki vodi k obnovi prijateljstva, toda le pod pogojem, da ostane naša čast nedotaknjena. Naša neodvisnost in naša svoboda sta stvari, o katerih je vsaka debata izključena.

Na železniški postaji v Solnogradu je policija zaplenila včeraj velike množine narodno-socialističnega propagandnega gra-

diva, letakov, zastav s kljukastim križem, karikaturo in tudi razstreliva, kar je bilo vse določeno za politične demonstracije ob desetletnici Hitlerjevega puča v Monakovem dne 9. novembra. Pošiljate so bile poslone iz Nemčije z napačno deklaracijo.

Na tehnični visoki šoli je prišlo dopoldne do novih izgradov med slušatelji. Okrog 10.15 je nenadoma v poslopju ob enem eksplodiralo sedem bomb, napolnjenih s plinom za solzenje. Predavanja so morali za pol ure prekiniti. Policija je takoj uvedla preiskavo, kljub temu pa ni mogla izslediti krivcev. Policija je aretirala tri narodno-socialistične dijakke. Tudi v anatomskem inštitutu je eksplodiralo nekaj fiol s plinom za solzenje ter so morali prekiniti predavanje.

Ob krsti Painleveja in Calmetta

Pariz, 30. oktobra. AA. Znanstvena akademija je imela danes žalno sejo, posvečeno pokojnima Painleveju in Calmettu. Seji je predsedoval podpredsednik Emile Borel, ki je imel spominski govor. Prisotni člani akademije so govor poslušali stoje.

»Le Temps« je priobčil Einsteinovo brzojavko iz Princetowna v Ameriki, v kateri pravi med drugim:

Vest o hudi izgubi, ki je zadela znanost in Francijo s smrtjo mojega draga prijatelja Painleveja, me je globoko presunila. Pokojnik se je vse življenje boril za mir in za pravico in ni nikoli odklonil sodelovanja pri pobudah, ki so veljala dobremu. Zato želim, da bi imela Francija vedno moke, ki bi posvečali svoje sile tako kakor pokojnik svoji lastni deželi in hkratu tudi usodi Evrope.

Sovjetski poslanik Dogaevskij je izrekel vidi in Painlevejevi rodbini sožalje ob smrti Paula Painleveja.

Le Bourget, 30. oktobra. AA. Lindbergh in njegova žena sta se danes odpeljala na tukašnje letališče in si ogledala kraj, kjer je Lindbergh pristal 1. 1927. po preletu Oceana. Nato se je letalec vrnil v Pariz, da izkaže čast pokojnemu Painleveju, ki je bil 1. 1927., ko je Lindbergh priletel v Pariz, minister za letalstvo.

Proslava 10-letnice turške republike v Beogradu

Beograd, 30. oktobra. p. Turški poslanik g. Hajdar bei je priredil eno v proslavo 10-letnice turške republike soarejo, ki so se je udeležili najuglednejši predstavniki, med drugimi tudi ministrski predsednik dr. Srškić in zunanji minister g. Jevtić.

Razmejitev obrti gradbene stroke. Beograd, 30. oktobra. p. Beograjska obrtna zbornica je na podlagi sklepa nedavne konference obrtnih zbornic v Sarajevu predložila trgovinskemu ministru spomenico, v kateri predlaga, naj bi se čim prej sklicala anketa glede razmejitve obrti gradbene stroke.

Prebivalstvo Italije

Rim, 30. oktobra. AA. Po uradnih podatkih je štela Italija 30. septembra 42 milijonov 592.000 prebivalcev, skoraj za milijon več kakor pri zadnjem ljudskem štetju 1. 1931.

Zima v Franciji in Angliji

Pariz, 30. okt. d. V Franciji je nastalo pravo zimsko vreme. V mnogih pokrajinah je tudi v dolinah na debelo zapadel sneg. V francoskih Alpah, zlasti pa v okolišču Chamonixa divja huda snežni vihar, ki je zahteval že smrtno žrtev. Tudi v Vogezih je na debelo zapadel sneg. V Pirenejih že 25 let niso doživeli tako hudega snežnega viharja kakor preteklo soboto. Tu je sneg zapadel 20 cm na debelo. Brzojavne zveze med Parizom ter srednjo in južno Francijo so bile v soboto zvečer več ur pretrgane.

London, 30. oktobra. AA. Zadnje dni je zavladalo v Veliki Britaniji popolnoma zimsko vreme. Na Škotskem in tudi drugo je močno snežilo. Severno morje je bilo zelo razburkano. Zaradi viharjev so zale mnoge ladje v stisko. Tako so le s težavo spravili na varno japonski parnik »Kifuku«.

Snežni viharji na Češkoslovaškem

Praga, 30. oktobra. d. Na zapadni meji Češkoslovaške besnijo snežni viharji. Ponekod je zapadlo 40 cm snega. Promet je na vseh cestah prekinjen. Pretrgane so tudi telefonske in brzojavne zveze. Z nekaterimi gorskimi kraji je promet izredno otežkočen zaradi zametov in močne burje.

Poplave v Albaniji

Podgorica, 30. oktobra. p. Zaradi večdnene deževja so nastale v okolici Shadra velike poplave. Vse polje je pod vodo. Iz notranje Albanije poročajo, da je na mnogih krajih prišlo do preloma oblakov in velikih poplav, zaradi česar so mnoge ceste neprehodne in je promet med mnogimi pokrajinami docela prekinjen.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Spremenljivo, zmerno toplo. — Situacija vprašljivega dne: Močna barometrska depresija je v srednji Evropi povzročila naglo spremembo vremena, tako da je hudo deževalo ter da so padle temperature. V južni Evropi je nastalo bolj slabo vreme zaradi sekundarnega ciklona, v zadnjih urah pa je prišel pritisk naraščati. Narasel je za 2,5 do 12 mm, bolj na severu nezo na jugu. Temperature so padle za 1 do 12 stopinj, zlasti v centralnih in vzhodnih krajih države.

Dunajska vremenska napoved za torek: Od časa do časa zelo oblačno, ponekod zopet padavine. Temperatura se ne bo bistveno spremenila.

Naši kraji in ljudje

Kongres lekarnarjev

Ljubljana, 13. oktobra.

Davi so se v veliki dvorani Kazine zbrali zastopniki in člani Lekarnarske zbornice iz vseh krajev države. Predsednik zbornice mr. Zimmermann je ob devetih spomnil najvišjega zaščitnika vseh stanov, Nj. Vel. kralja. Na njegov predlog je skupščina z aklamacijo sprejela vdanostno brzojavko vladarju, pozdravne brzojavke pa so bile odposlane ministru za narodno zdravje Puciju in banu dr. Marušiču. Predsednik se je nato spomnil umrlih članov, v prvi vrsti Dušana Jankovića, ki je bil prvi predsednik združenja Lekarnarske zbornice in zakonodajalec Jugoslovenskega lekarnarstva. Ko se je kratko spomnil še vseh onih, ki so na bojnih poljih žrtvovali življenje za svobodo Jugoslavije, je izmed navzočih imenoma pozdravil načelnika lekarnarskega oddelka pri ministrstvu za narodno zdravje dr. Kaludjere kot zastopnika resornega ministra, podbana dr. Pirkmajerja in inspektorja dr. Mayerja za banko upravo, dr. Fuxa kot zastopnika mestne občine, predsednika Zdravniške zbornice mestnega fizika dr. Rusa, univ. prof. dr. Vergoča iz Zagreba, ki je po vsem učenem svetu znan strokovnjak za farmakognostiko, predsednika Slovenskega zdravniškega društva in zastopnika Jugoslovenskega zdravniškega društva primarija dr. Meršola in referenta za lekarnarske zadeve pri banki upravi dr. Domaška. — Po otvoritvenem govoru, ki ga je dvorana z odobravanjem sprejela na znanje, so skupščini in kratkih besedah pozeleli uspeha in lekarnarskemu stanu zagotovili sodelovanje in naklonjenost dr. Rus, dr. Meršol, dr. Kaludjera, podban dr. Pirkmajer in dr. Fux.

Borba med šefi in sodrujki

Poročilo o delu uprave na skupščini niso podajali, ker je natisnjeno izšlo v glasilo zbornice. V debati so zlasti mlajši člani zbornice, lekarnarski pomočniki, z ostro kritiko grajali delovanje sedanje uprave. Zborovanje je pokazalo, da je v zbornici ostra nasprotje med mladimi in stariimi, obenem pa tudi, da je v lekarnarskem stanu dovolj notranje sile, da se bodo vsa vprašanja rešila. Tajnik Zveze lekarnarskih sodrujnikov mr. Depeder iz Zagreba je v daljšem govoru očitno upravljal, da je ona kriva neurejenosti odnosov med lastniki lekarn in njihovimi pomočniki. V izčrpnih izjavah je zavračal posamezne navedbe v poročilu in razlagal, da so morali posamezni funkcionarji zveze otvoriti drogerije, ker zaradi svojega dela v zvezi niso mogli več dobiti mesta v kakšni lekarni. Zagovarjal je skupščino v imenu zveze, da mladi lekarnarski sodrujniki niso nikakršni sovražniki Lekarnarske zbornice, temveč da imajo v borbi za lastne pravice pred očmi interese celega stanu. Zagovarjal je nastop zveze, ki je pri ministrstvu stavila predlog, naj se izvede strogo nadzorstvo nad poslovanjem lekarn, češ da šefi nameščajo za strokovna dela nekvalificirane moči, dočim mlade farmacevte brez posla.

Predsednik mr. Zimmermann je na kratko zavrnil očitke mladih in poudarjal pomembno delo, ki ga je uprava izvršila v svoji poslovni dobi. Delo za novo farmakopejo in za preureditev lekarnarskega študija se blizu koncu, prav tako bo v doglednem času urejeno vse, kar se tiče odnosa lekarnarjev do obrtnega zakona. V polemiki je podpredsednik zbornice mr. Trajković iz Beograda izrazil odločno voljo uprave, da se vprašanje sodrujnikov že vendar spravi z dnevnega reda, in je podčrtal potrebo, da bodo morale volitve v zbornico, ki se bodo vršile prihodnje leto, dati upravo, v kateri bodo lastniki lahko nemoteno sodelovali s pomočniki.

Predsednik Zveze lekarnarskih sodrujnikov mr. Kekić iz Zagreba je vnovič poudarjal, da so po lekarnah zaposleni nekvalificirani, ter je navajal konkretna imena. Našel je primere, v kako vzornem sodelovanju delajo lekarnariji in sodrujniki po drugih državah. — Mr. Bereha in mr. Jevremović sta v imenu brezposelnih beograjskih mladih farmacevtov, ki snujejo posebno združenje apotekarskih saradnikov kraljevine Jugoslavije, z ostrimi besedami obsodila delovanje Zveze lekarnarskih sodrujnikov in izjavila, da je samo v najtesnejšem sodelovanju šefov in pomočnikov rešitev in prosper lekarnarskega stanu. — V živahno debato so posegli še mr. Berkeš iz Zagreba, mr. Mirković iz Novega Sada, mr. Ašenović iz Skoplja, ki je v imenu sekcije za vardarsko banovino odobril poročilo uprave, mr. Matković iz Zagreba, ki je blag. Zveze lekarnarskih sodrujnikov, in je ostro kritiziral proračun zbornice uprave i. dr. Med drugim se je vnela živahna debata o vprašanju pokojninskega zava-

rovanja za lekarnarske sodrujnike, za katero se mladi farmacevti že dolgo bore. Dolej je zavarovanje uvedeno samo v Sloveniji in Dalmaciji.

Nova farmakopeja, reforma študija

Ko je bilo po vsem temeljitem pretresu poročilo uprave naposled sprejeto, je sledil referat mr. Beljanskega o novi farmakopeji, ki bo izšla še letos.

Popoldne je generalni tajnik zbornice dr. Stiffer poročal o reformi farmacevtskega študija, ki jo je ministrstvo prosvete že odobrilo. Po novem se bo ta študij toliko razširil, da bodo farmacevti poleg lekarnarskega poklica lahko tudi eksperti iz brotologije, toksikologije, biokemije in bakteriologije. Uveden bo tudi doktorat.

Podpredsednik mr. Trajković je poročal o drogičnem vprašanju in je ostro grajal, da delovanje drogerij protizakonito posega na področje lekarn. Tudi o tem se je na skupščini vnela živahna razprava, po referatu o obrtnem zakonu pa je bil sprejet sklep, naj zbornica sodeluje na anketi za izpremembe in dopolnitve tega zakona in naj poskrbi, da bo zakon varoval interese lekarnarjev.

Poročilo o splošnem položaju v lekarnarskem poklicu, ki govori o tem, da se gmotni položaj lekarnarjev v naši državi stalno slabša, je sledilo poročilo o federalizaciji slovenskih lekarnarjev, ki bo prihodnje leto imela svoj kongres v Jugoslaviji. Ko so se na koncu obravnavali še razni samostojni predlogi, je bila ob zaključku kongresa sprejeta

resolucija,

ki zahteva med drugim: čimprejšnjo reformo farmacevtskega študija z doktoratom; izpremembo onih členov obrtnega zakona, po katerih je mogoče otvarjati trgovine, ki posegajo v področje lekarn; uvedbo koncesionalnega sistema za lekarnarje; da se razčisti odnosi med zbornico in zvezo lekarnarskih sodrujnikov; da se kvalificirani magistri nameščajo povsod tam, kjer mora po zakonu in naravi delati lekarnar. — Resolucija izraža obžalovanje, da ni prišlo do nove kolektivne pogodbe med SUZOR in lekarnariji.

Po kongresu se je za vse udeležence vršila skupna večerja v hotelu Union, jutri pa se del gostov odpelje v posebnem vozu dopoldanskega brzovlaka na Bled.

Zbor naših advokatov

Ljubljana, 30. oktobra.

Redna glavna skupščina advokatske zbornice v Ljubljani se je vršila v soboto ob dobri udeležbi članstva. Uvodoma se je skupščina spominjala preminulih članov ter ugotovila, da je bilo dne 1. julija letos vpisanih 260 advokatov, od katerih pa 3 ne izvršujejo več advokature. Gornje število članov znači nasproti lanskim poslovnimi dobi prirastek 5 advokatov. Advokatskih pripravnikov je bilo 72.

V civilnopravnih sporih so zastopali advokati brezplačno kot zastopniki revnih v 503 zadevah. Kazenskoopravna zastopstva revnih niso navedena, ker imenujejo sodišča zastopnike sama. V 95 primerih je odbor imenoval zastopnike plačila zmognenih strankam.

V minili poslovni dobi je odbor prejel 56 pritožb proti advokatom; od teh je 44 zavrnili, ker so bile neosnovane, 6 pa je izročil v pristojno poslovanje, dočim ostale še niso godne za sklep. Iz podpornega sklada se je izplačalo dvomim in sirotam po umrlih advokatih 55.000 Din.

V ostalem so se na glavni skupščini pred vsem obravnavale stanovske zadeve, mnogo se je razpravljalo o zakonu o zaščiti kmetov, o novi advokatski tarifi in o težkih davčnih bremenih. Zakotništvo, ki se je v poslednjem času zelo razpelo, se je preganjalo z delnim uspehom. Pri dopolnitvah volitvah za ostalo dobo dveh let sta bila izvoljena za zbornična zastopnika dr. Smole Albin, za njegovega namestnika pa dr. Žužek Bogdan, oba iz Ljubljane. V odbor sta bila na novo voljena dr. Smole Albin in dr. Stanovnik Ivan iz Ljubljane. V disciplinski svet so bili izbrani vsi izzrebani člani in pa dr. Gotjars Srečko in dr. Stanovnik Ivan iz Ljubljane. Skupščina je izbrała tudi člane izpitnih komisij za advokatske in sodniške izpite.

Glavna skupščina se je vršila v zgledni slogi. Nato se je vršil še občni zbor penzijskega fonda zbornice, ki si je izbral za predsednika dr. Švigića Antona, za II. podpredsednika pa dr. Hacin Jošipa, oba iz Ljubljane. Premoženje penzijskega fonda predstavlja danes že vrednost približno 4 in četrt milijona dinarjev.

Venci in krizanteme

Ljubljana, 30. oktobra.

V tem deževju, ko hodi človek skozi mesto ves siv v obraz, se nehoti ustavi tu in tam pred izložbenim oknom kake cvetličarne. Letos je med vrtnarji opaziti pravcato tekmo. K sreči ni nikogar, ki bi imel zakonito pravico komu od njih priznati prvenstvo. Vse izložbe so urejene neobičajno lepo, z umetniškim okusom. Na razstavljenih venci se pa vidi marsikaj novega. Nikjer ni tistih šiljastih velikanih s palmovimi vejami in neskončnimi trakovi. Povsod prevladuje oblika preprostega in lobarja. A kakor je ta oblika preprosta in venci niso veliki, je med njimi precej takih, ki so v vrtnarstvu umetnine za sebe. Kolobarjast venec, spleten iz samih klasov, to je delo, ki je zahtevalo fine roke in potrpežljivosti. Komu naj bi bil namenjen? Morda pokojnemu profesorju Jesenku? V lepem pogledu je med vsemi venci edinstven prvi. Zelo lepi so tudi oni venci, ki so spleteni iz majhnih storžev, ali kobulic. Nikjer ni videti kakega posebnega stremiljenja po golem okrasu. Le za namen gre.

Vendar se ti venci spričo gozda krizantem, ki polnijo vse cvetličarne, kar izgube. Letos so izredno lepe in velike, te čudne pozno jesenske zalostne rože. Vse so naši vrtnarji vzgojili sami. Bele, rumene, bledorđe, nekatere kakor lahko ožgane stoji v visokih vazah in čakajo. Kar zdi se, da nečesa čakajo, dobrih rok, da jih poneso s seboj na grob dragih pokojnikov.

Ti izložbe, polne venci in krizantem so zdaj edino veselje človeka, ki gre mimo njih na delo. A na grobove jih ponesemo, da najlepše, najbolj nežno počastimo spomin dragih pokojnikov.

Izredno šolsko slavlje v Vuzenici

Vuzenica, 29. oktobra.

Občinski odbor v Vuzenici je za požrtvovalno neumorno delo imenoval za častnega občana gospoda dr. Maksa Pregla, banovinskega zdravnika, ki tukaj deluje od leta 1905, ter gđ. učiteljo Ivanka Vidmar. Dipleme je 24. t. m. izročil župan Josip Mravljak v spremstvu odbornikov Josipa Proharta in Jakoba Verdника, ki so vsi trije bili učenci imenovane učitelje. Izročitelje listine g. dr. Preglu je bila po njegovi izrečni želji tiha, brez vsakega slovesa. — Gospodični Vidmarjevi, pa se je diploma

CECIL B. DE MILLE

znamenju križa

Film razkošja, bede in trpljenja v starem Rimu. Neron zažge Rim. Cirkus Maksimski. Smrt kristjanov v areni. Divje zveri. Zmaga križa.

Predprodaja vstopnic od 11. do 13. — Rezervirajte prostore!

Predstave danes ob 4., 7. in 9¼ zvečer

Kljud ogromnim nabavnim stroškom cene običajne!

Elitni kino Matica
Telefon 21-24.

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

Anton Ocirk

ALBUS terpentinovo milo za vse dni - in za vse perilo.

izročila že zaradi učencev kar najslovesnejše. Opoldne so se zbrali zastopniki občine z g. dekanom Hüttnerjem, učiteljskim zborom in učenci v 4. razredu, kjer poučuje gđ. Vidmarjeva. Po iskrenem nagovoru je župana, ki je opisal 35letno vzorno, neumorno, odlično delo slavljence izročil skromni znak hvalečnosti z željo, da ostane še nadalje med Vuzeničani. Spregovorila sta še šolski upravitelj g. Karel Vollmaier ter g. Šimon Viher, šolski upravitelj v pokouju, s katerim je gđ. Vidmarjeva skupno orala ledino narodne prosvete. Prvi je poudarjal, da se bo danes, ko bodo učenci pripovedovali doma potek slavnosti, vsa občina občina radovala obilno zaslužnega priznanja, kajti gđ. Vidmar spouštuje vse, niti enega sovražnika nima njena mirna in prijazna osebnost. G. Viher pa je omenjal njene izvrstne zmognosti ter veliko ljubezen do otrok in ravno to gojenje ljubezni je rodilo v občanih hvaležen sad, da so jo imenovali za častno občanko. Nato je še deklamirala učenka 5. razreda primerno pesem in ji izročila šopek cvetov.

Globoko ginjena se je slavljence zahvalila g. županu in vsem navzočim za počaščenje. Vsem, prav vsem so bile rosne oči ob tej skromni a lepi slovesnosti, kajti pač redki so primeri, da učitelj ostane vse svoje življenje na mestu, kjer je pričel poučevati, a še redkeje se dogodi, da imenuje občina žensko za častno občanko.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, ušesu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Uni-verzitetne klinike izpričujejo, da je »Franz Josefova« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborno čistilo sredstvo za žolodce in čreva. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Slavnost naših rojakov v Ameriki

Slovenska svobodomiselna podpornica zveza je 15. oktobra v Clevelandu praznovala 25letnico svojega obstoja

Cleveland, oktobra 1933.

Slovenci v Ameriki radi obhajajo raznovrstne jubileje posameznikov in društev. Obhajajo jih zaradi tega, ker jih ti jubileji združujejo in tudi posebno živo spominjajo na staro domovino. Celo mlajši rod slovenskih naseljencev ni več mlad; lahko rečemo, da je že v tako zvanih zrelih letih. Slovenska svobodomiselna podpornica zveza je med najmlajšimi izseljenjskimi organizacijami, a je tudi ona že v nedeljo 15. t. m. obhajala v clevelandskem Narodnem domu 25letnico svojega obstoja. V tej zvezi so včlanjena mnoga društva. Med njimi pa je najstarejše in tudi najmočnejše društvo Lunder - Adamić v Clevelandu. Močno poštovano SSPZ predstavljajo tudi »Združeni bratje« v Collinwoodu. V zvezi so nadalje tudi manjša prosvetna, podpornica in športna društva, od katerih so nekatera že angleška in je tako zveza predstavnik slovensko-ameriških generacij od današnjih dni, ko veže otroke priseljencev samo še pripovedovanje staršev v staro domovino.

Organizacije naših rojakov v Ameriki so izvršile pod najtežjimi razmerami mnogo narodno-kulturnega in vzgojnega dela. Amerika nima niti pojma, koliko hvale je dolžna za socialno stabilizacijo svojih tujerodnih skupin baš takim podpornim organizacijam. Na tisoče družin bi se zatekale k javni podpori v breme javnih in zasebnih dobrotelinskih ustanov, če jim ne bi prisločile v stiski na pomoč bratske organizacije. Organizacije naših rojakov so v največji meri na ta način zaslužne tudi za skupnost. SSPZ preživlja kot vse druge organizacije naših rojakov v sedanji krizi težke čase. Društveno premoženje izgublja na vrednosti, članstvo pa zaradi pomanjkanja zaslužka le težko zmaguje prispevke. Jubilej naših društev se ne vrše v znamenju veseljačenja, marveč v znamenju jeklene odločnosti, da organizacije za vsako ceno vztrajajo na svojih postojankah ter da vse, kar je bilo zgrajeno skozi dolga leta, ostane tudi za potomce.

Številni sadjarski tečaji v Beli Krajini

Črnomelj, 30. oktobra.

Na pobudo ljubljanskega društva »Bela Krajina«, ki ob vsaki priložnosti stremi za povzdigo našega koščka zemlje, se je v drugi polovici oktobra vršilo v Beli Krajini mnogo sadjarskih tečajev. Vodil jih je znani sadjarski strokovnjak, g. nadzornik Strekelj Josip, ki je za največjo ljubeznijo kljub že visoki starosti hodil od kraja do kraja in poučeval ljudi, kako je treba negovati sadovnjake in ravnati s sadjem, da željeni uspeh ne izostane.

Tečaji so se vršili v Lokvici, Radovici, Drašičih, Božakovem, Metliki, Podzemlju, Adlešičih, Gradcu, Semicu, Črnomlju, Dragatušu, Vinici in Starem trgu, kjer so bili zaključeni. Predavatelj je vedno najprej imel teoretično predavanje, nakar je izvajanje drugi dan podprl tudi s praktičnimi dokazi in vajami, ki so jim naši sadjarji in drugi kmetovalci sledili z največjim zanimanjem. Udeležba je bila povsod zelo zadovoljiva in bodo mnogi naši gospodarji gotovo pričeli gojiti sadje, kar bi spričo odličnega podnebja Bele Krajine že davno bilo potrebno. Akcija društva »Bela Krajina«, ki jo je podprla tudi kr. banska uprava, je našla med našim ljudstvom najlepši odziv in si vsi žele še pogosto takih predavateljev, kakor tudi organizatorjev.

Na posebno plodna tla so letos padle besede predavatelja tudi iz razloga, ker je ravno letos prvič v veliki količini nakupila Kmetijska družba v naših krajih sadje in ga odpeljala mnogo vagonov in tovornih avtomobilov v Ljubljano in še druge kraje. Zgolj predavanja ne morejo nikdar toliko koristiti, kolikor koristi zaradi zgleda tudi poznejši nakup od sadjarjev po ugodnih cenah.

Uspešno in posrečeno začete akcije ne smejo sedaj merodajni prepušiti usodi, nego kovati železo, dokler je vroče. Belokrajinski kmet ne bi prav nič grešil, če bi nekatere že ostarele vinograde nadomestil sedaj z vzornimi sadovnjaki, ker mu bodo vedno mnogo več donasili, kakor trta, ki poleg tega zahteva tudi mnogo več truda in časa. Poznavajoč delavnost belokrajinskih sreskih oblasti in sreskih kmetijskih referentov smemo verjeti, da bo v doglednem času sadjarstvo postalo za Belo Krajino tako plodna panoga, kakor ji je nuja in potrebna. Ako se bo to ustvarilo, bo ta uspeh tudi najlepše zadoščenje društvu »Bela Krajina« in vnetemu propagatorju sadjarstva, nadzorniku Strekelju.

Kakšna je bila smrt Janeza Stareta?

Pri glavni razpravi proti Andreju Maliju v Novem mestu je bila predčinita tudi izpovedba Franciške Staretove, žene pokojnega Janeza Stareta. Na temelju te izpovedbe se zdaj seveda splošno govori in sodi, da je Andrej Mali ustrelil pokojnega Stareta Janeza. A Malijev na domu trdi, da je resnica naslednja:

Pokojni Janez Stare se je ustrlel pri Malijevih v kuhinji vprico pokojnega Malijevega očeta Petra ter še živčih Malijeve matere Marije Mali, posestnice na Golniku, Mare Likarjeve, šivilje v Krizah št. 43, Ele Pibernikove, poštnice uradnice v Lukovici pri Domžalah, in Franceta Kalana, posestnika na Golniku št. 11. Andreja in Antona Malija takrat sploh doma ni bilo. Pokojni Janez Stare je bil zelo razburjen, prišel je k Malijevim iz Dolzanove gostilne. In čim je prišel k Malijevim, se je pričel poslavljati od vseh, pripovedoval je, kako je nasrečen in da mu ni nič do življenja. Slednjič je rekel: »Moje življenje je kakor kaplja na veji.« Pri tem je potegnil iz žepa samokres z besedami: »Tu imam samokres, v njem pa je krogla, ki bo še nočjo predrla moje srce.« V tem hipu se je tudi že ustrlel v srce in bil takoj mrtev. Tega ni nihče niti oddalil pričakoval. Takoj potem ga je pregledal zdravnik dr. Prodan Jože, ki je slučajno bil v gostilni pri Dolzanu. Tudi so Malijevi takoj poklicali orožnika. Pokojni Stare Janez je bil vinjen, ker je popil pred samomorom, kakor je izjavil gostničar Dolžan, kakih 20 steklenic piva. Denarje pri pokojnem Staretu niso našli nobenega.

KULTURNI PREGLED

Anton Ocirk „Razgovori“

V dvojnem (IX./X.) zvezku zbirke »Slovenskih poti«, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, smo pravkar dobili knjigo, ki v naši literaturi nima enake: Razgovori slovenskega književnika z nekaterimi svetovno znanimi pisatelji in mislci. Avtor »Razgovorov«, iz »Ljubljanskega Zvonca« in drugih revij ter po disertaciji o Franu Levstiku dobro znani pesnik, esejist in kritik dr. Anton Ocirk je preživel zadnji dve leti v Parizu. Tu se je stikal z ruskimi pisateljem Aleksejem Remizovim, študiral pri znamenitem profesorju Pavlu Hazardu, obiskal enega največjih sodobnih francoskih in tudi evropskih pisateljev Andréa Gidea, bil je pri Georgesu Duhamelu, avtorju »Prizorov iz bodočega življenja«, ki nam jih je poslovenil Oton Župančič, razpravljal je z ruskim pisateljem in filozofom Leonom Šestovim o velikih filozofskih problemih, interviewal je ruskega misleca in bogoslovca Nikolaja Berdjajeva o sodobnih vprašanjih religioznega, socialnega in kulturnega življenja, govoril je z enim najpopularnejših francoskih pisateljev Andréjem Mauris-jem o sodobni literaturi in raznih drugih vprašanjih. Sad teh stikov, razgovorov in obiskov je zgoraj omenjena, dokaj obsežna knjiga (172 strani), ki jo je založnica

opremila s portreti prej imenovanih znamenitih mož in ji sploh dala lično, priklupno vnanost.

V našem slovstvu imamo samo eno knjigo podobnega značaja: Izidriča Cankarja »Obiske«, ki pa obravnava samo slovenske pisatelje, slikarje, skladatelje in igralce. Tudi A. Ocirkova »Razgovori« opisujejo avtorjeve obiske na domu obravnavanih mož z vsem značilnim domačim vzdušjem, ki jih obdaja in s karakteristiko njihovega telesnega in duševnega obraza. Tudi pisec »Razgovorov« stavi vprašanja in dobiva odgovore; on takisto podaja vso snov v esejistično zaokroženi obliki. Vendar se njegova knjiga razločuje od svoje predhodnice ne le v tem, da ne obravnava domačih osebnosti, marveč predvsem v tem, da ima enoten značaj. Mladi avtor si je izvolil za knjigo svojih pariških intervjuov same pisatelje, ki imajo kaj povedati k problematiki današnjega časa, s čemer je njegovo delo dobilo tudi aktualnost, čeprav ne v bežnem časnikarskem smislu. Posebno vrednost pa dajejo »Razgovorov« eseji o posameznih pisateljih. Le-ti tvorijo prvi, prav za prav povsem samostojni in zaključeni del pravih razgovorov in uvajajo čitatelja v pisateljevo celotno delo, v njegov svetovni in življenjski nazor;

tako pripravljajo pot neposrednemu stiku. Čitatelj, ki je pozorno prebral uvodni esej, bo brez težave sledil samemu razgovoru, saj je do dobrega spoznal duhovni profil moža, s katerim govori avtor »Razgovorov«. Pri vsakem je pisec skušal, kakor pravi v uvodu, »odmesti njegov najosebnostnejši odnos do sveta in življenja, do lastnih in tujih stvaritev, do vrednosti prete-

klosti in sedanjosti, njihovo tolmačenje najrazličnejših idejnih, socialnih, literarnih in filozofskih problemov, ki razgibavajo naš čas«.

Danes, ko je čas prav vrtnarstva razgiban in ko stoji pred mislečim človekom usodno težke negotovosti, pa naj gre za probleme socialnega in materialnega življenja, ali za verska, filozofska in umetniška vprašanja, je knjiga te vrste prav posebno zanimiva. Ali se ne vzbuja dojemljivo človeku občutek najplemenitejše slasti, če vzame v roke knjigo, iz katere mu spregovori sedem reprezentativnih mož današnjega časa o vprašanjih, ki mučijo tudi njega in ki jim, prav tako kot oni, trudoma išče — ne rešitve, marveč vsaj pojasnitve?

Oglejmo si za trenutek samo najvažnejše probleme, ki se jih dr. Ocirk dotika v razgovoru s posameznimi francoskimi in ruskimi pisatelji: Bideom govorita o vplivu francoske kulture, o potovanjih, o njegovih literarnih prijateljih, o njegovem pisateljskem razvoju, o Nietzscheju, o problemu individualizma, o ateizmu, o sovjetskimi Rusiji. Šestovim teče razgovor o njegovih posameznih filozofskih knjigah, o problemu resnice, o Kierkegaardu, o Huserlu, o Nietzscheju, o Bergsonu in Soloviovu. o pojmovanju sodobnosti, o sodobni filozofiji, o današnji Rusiji. — Z Duhamelom govorita o potovanjih, o Rusiji, o Severni Ameriki, o komunizmu in bolševizmu, o moderni civilizaciji, o psihologiji in pripovedništvu, o osebi iz Duhamelovih romanov Saltvinu in dr. Z

Anton Ocirk

Domače vesti

Današnji številki »Jutra« so priložene položnice za vse one cenjene naročnike, ki jim je naročnina potekla. Uprava lista jih prosi, da blagovolijo poravnati naročnino za november po možnosti takoj prve dni meseca, da bo ohranjen red v dostavljanju lista. Hkrati naj blagovolijo poravnati tudi morebitne zaostanke. Pravočasno plačilo naročnine je v interesu naročnikov samih, ker velja, kakor znano, »Jutrovo« zavarovanje za primer smrtne nesreče zaradi nezgode samo za one naročnike, ki imajo naročnino poravnano vsaj za ves čas do 14 dni pred nezgodo. — Uprava »Jutra«

ZA PULLOVERJE PRISTNA ANGLEŠKA VOLNA

TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1

• Vojaške vesti. Izpit za čin pehotnega majorja so položili naslednji pehotni kapetani I. razreda: Oblak Ivan, Corn Božidar, Pilar Ivo, Huber Matija, Nardeli Anton, Finžgar Franc, Eder Ljudevit, Sproč Anton; za čin artiljerijskega majorja, art. kapetani I. razreda: Wolf Pavel in Tamborino Hubert; za čin vazduhoplovnega majorja, vazduhoplovni kapetani I. razreda: Piric Franjo, Hauer Hinko, Rus Fran, za čin inž. kapetana II. razreda inženjerski poročnik Normal Ivan Merilini Rudolf in Koprivec Milan; za čin vazd. kapetana II. razreda, vaz. poročnik Kranjc Josip, Zidanik Kazimir in Svetlin Ivan; za čin sanitetnega kapetana I. razreda, poročnik dr. Matušek Karol. — Za komandirja dravske avtomobilske čete je imenovan pehotni kapetan I. razreda Hren Vilko, na službovanje v inženjerskotehnični oddelki ministrstva je odrejen inž. kapetan I. razreda Rupert Ljudevit; za pogodbenega uradnika na aerodromu »Ljubljana« je postavljen g. Kuhar Jože, v položajno skupino je pomaknjen strojnič dravske vojske bolnice Kastelic Anton.

• Promocija. Danes opoldne bo na univerzi v Zagrebu promoviran g. Metod Spindler, sin narodnega poslanca g. Vekoslava Spindlerja, za doktorja vsega zdravstva. Ceristam!

PRIZNANO ELEGANTNI DAMSKI PLAŠČI

v največji izbiri in najsolidnejši ceni pri

A. PAULIN, LJUBLJANA

Kongresni trg 10374

• Profesor Malasek odhaja z Grma. S prv. novembrom zapusti banovinsko kmetijsko šolo na Grmu profesor Fran Malasek, ki je imenovan za sreskega kmetijskega referenta pri sreskem načelnstvu v Novem mestu. Profesor Malasek je češkoslovanski rojak, vendar živi med nami že dolgo let izpredeva. Na Grmu je deloval več kot dve desetletja in vzgoji več generacij umnih kmetovalcev in gojilnih gospodarjev, ki sedaj na svojih posevkih s pridom uporabljajo sadove šolanja na Grmu. Profesor Malasek se je v leto svojega službovanja posebno izkazal kot živinorejski in čebelar strokovnjak in bo šola težko pogrešala njegovega strokovnjaka delovanja v teh kmetijskih panogah. Nedvomno pa bo prof. Malasek tudi na svojem novem, odgovornem mestu z vso sposobnostjo neumorno deloval za proevit kmetijstva v novomeškem srezu.

• Zborovanje odvnetikov. V nedeljo sta se vršila občna zbornica beograjske in zagrebške odvnetiške zbornice. Na zborovanju v Beogradu se je že opisani spor v odvnetiški zbornici še poostрил. Odstop odbora je zahteval 143 zborničnih članov, dočim je 96 članov soglasno z dosedanjim upravo. Volitve novega odbora bodo 14. novembra. — Zagrebški odvnetiki pa so na svojem zborovanju zahtevali tarifo za odmero honorarjev, od članov zbornice pa obvezno, da ne bodo v svojih pisarnah bivših sodnikov uvajali v prakso. Kriza, ki je zajela tudi odvnetiški stan, se kaže tudi pri premoženju pokojniških sklada. V njem bi moralo biti 5.310.104 Din, a so ostali člani za dva in trideset milijona dinarjev na dolgu.

• Akademsko društvo »Jugoslavija« v Brnu je na svoji redni skupščini v Besednem domu izvolilo svoj novi odbor s predsednikom inž. arh. Franom Svetino. Ker letos teče 25. leto društvenega obstoja in s tem svetel jubilej akademске mladine v tujini, bo društvo v največji zadovoljstvo, če ga bo tudi široka javnost v domovini vedno in povsod podpirala v njegovih težnjah.

MARIJA JERITZA

ki je ne bo tako kmalu uvrstil na knjižno polico, marveč se bo večkrat zatekel k nji.

Z »Razgovorci« A. Ocvirka smo torej dobili vaebljano lehtno knjigo, ki odpira široke in obsejne pogledne poglede v sodobnost tja do njenih najbolj žgočih miselnih, socialnih in kulturnih problemov. Knjiga je osebna kot izraz avtorjevega doživljanja in osebnosti duhovnih reprezentantov in osebnosti tudi po njihovih izpovedih, vzle tem pa ima znatno objektivno vrednost kot pripeva, ki problematiki našega vzvihanega časa. Čeprav obravnava zelo raznovrstno snov in isatelje, ki so si sorodni samo po dobi, ki v nji delujejo, je pisana z enotnega vidika in podaja zaključene podobne sedmoredne velikih mož. Stilistično je to delo dr. Ocvirka eden najboljših primerov slovenskega esejja, ki si počasi, a trdno pridobiva tudi v naši literaturi mesto, kakor ga je ta literarna vrsta že zdavnaj zavzela v slovstvih zapad. narodov.

Ljudem, ki si uspevajo lene možgane površnim štivom površno spisanih knjig, se ta težka, a zdrava knjiga ne bo prikupila; v tem pa je njena prednost in dokaz, da bo še dolgo živela pri vseh, ki resno iščejo resnobnih dokumentov naše dobe. — o.

Tenorist Franc u »Tosci«

Ljubljana, 30. oktobra.

Ljubljanske operno gledališče je, kakor malokatero drugo, vsikdar rado odpiralo mladim, nadebnim pevskim talentom vrata na svoj oder ter jim omogočalo, da so se svojim začetnimi nastopi preizkusili svoje

• Smrt slepega francoskega znanstvenika, velikega prijatelja Jugoslovenov. V Cannesu je kot žrtev železniške nesreče končal svoje težko življenje slepi profesor književnosti na vseučilišču v Cannesu, Pierre Villey. Slep od 4. leta svoje starosti se je pokojnik z nenavadno nadarjenostjo in močno voljo povzpela do uglednega mesta med znanstveniki ter uvrstil tudi med velike dobrotnike svojih sotrpilov. O slepih je napisal več po vsem svetu razširjenih knjig, od katerih so nekatere prevedene tudi v naši državi. Profesor Villey se je močno zanimal za našo državo in narod. Do svoje tragične smrti je bil v zvezi z upravo doma slepih v Zemunu.

• Novi grobovi. V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Josp Cerar, zvaniknik drž. železnice. Pogreb bo v četrtek ob 10. — V Postojnski ulici 4. v Ljubljani pa je umrla gospa Franja Celnarjeva. Ugledno gospo bodo danes ob pol 15. spremili k večnemu počitku. — Pokojnika blag spomin, žalujocim naše Iskreno sožalje!

• Bolnica za reveže v Beogradu. V nedeljo so v Beogradu na Bulbulderu blagoslovili temelje bolnišnice, ki bo zgrajena s sredstvi fonda pokojnega beograjskega trgovca Nikole Spasića. Ta dobrotnik je v svoji oporoki sam navedel siromašni mestni okraj ter določil, naj se v bolnišnici sprejemajo samo reveži. Izvršitev je prevzela mestna občina, bolnišnica za reveže pa bo urejena v glavnem za zdravljenje notranjih bolezni. Blagoslovitve je prisostvovala tudi dobrotnikova vdova.

Sivi lasje
dobe takoj svojo prvotno barvo z uporabo preparata »WIE VORHER«. Uporaba posebno enostavna, a učinek preseneča. — 1 steklenica Din 20 — S pošto pošilja Nobilior parfumerija, Zagreb, Ilica 34. 10016

• Za vseučiliško knjižnico. V članek s tem naslovom v nedeljskem »Jutru« se je vrnila nerodna tiskovna napaka: v predzadnjem odstavku citaj pravilno: Knjižnice ne potrebujejo samo vseučiliški profesorji in njih slušatelji, marveč tudi srednješolski profesorji itd.

• K volitvam v Delavsko zbornico. V nedeljski objavi izdala volitev v Delavsko zbornico na rednih volitvah je pomotoma izostal skupni rezultat na rednih volitvah v Ljubljani, v katerega so že všteti prvotno sporni glasovi. V Ljubljani so dobili v delavski skupini modri 1847, rdeči 1848, beli 1722 glasov, v nameštenski skupini pa modri 1010, rdeči 299, beli 147, zeleni 333, dočim je bilo v obeh skupinah 60 neveljavnih glasov. Vseh neveljavnih glasov v dravski banovini je bilo pri volitvah v Delavsko zbornico 737.

• V sklad osrednjega pomožnega odbora za poplavljenost dravske banovine so darovali: državna osnovna šola Kamnica pri Mariboru 425 Din, dr. Mišić Fran, profesor, Mozičje 28 Din, občina Smarje pri Jelšah 300 Din in Splošna gospodarska zadruga Sevnica 300 Din. — Iskrena hvala.

• Rudnik Šemnik pri Zagorju, ki daje, kakor smo že poročali, nad 40 rudarjem v teh težkih časih skromen, a truden zaslužek, je šele nekaj mesecev pod upravo novih domačih lastnikov. Kakor smo se informirali na merodajnih mestih, so neosnovani pomisleki in pritožbe, da lastniki ne skrbijo dovolj za varnostne naprave. Novi lastniki so prevzeli rudnik v najslabšem stanju in so v najkrajšem času storili vse, da ga uredijo po vseh pravilih in zahtevah strokovnjakega obratovanja. To je nedavno priznala tudi komisija. Pred meseci, ko so ga prevzeli novi lastniki, je bil rudnik tak, da bi se bil lahko vsak čas sesedel. Po priznanju komisije je obnova obrata popolnoma uspešna in bo rudnik tudi napredoval. Poleg 40 rudarjev imajo pri njem zaslužek tudi mnogi vozniki in zunanji delavci. Vse te delovne moči so izbrane iz množice največjih žrtve brezposelnosti. Sčasoma se bo zvišala produkcija do 10 vagonov na dan in sprejelo se bo v službo še 40 do 50 rudarjev. V teku enega meseca bo urejena tudi pralna separacija. Iz vsega tega je razvidno, da so podjetniki v največji razmerah storili vse, kar je bilo mogoče, in da si z največjo verno prizadevanjem, ohraniti delavcem trajni zaslužek. V rudniku se dela normalno po šest dni na teden in bo pri normalnem delu tudi ostalo. Ko je trajen zaslužek dan danes že nekaj redkega, so neosnovane govorice o nedostatkih v veliko škodo delavstva in jih je že zaradi tega treba odločno zavrniti. Domneva se, da so bile vesti o pomanjkljivih varnostnih napravah razširjene iz konkurenčne zavisti.

• Obledela obleke barva v različnih barvah in pilisira tovarna JOS. REICH.

ZVOČNI KINO IDEAL

DANES
HIMNA MATERAM
velefilm

MATI

Pesem materinske ljubezni. Ljubezen sina do staršev. To je film najsvetejših čustev. To je film življenja.

Kdor ljubi svojo mater si bo ogledal to delo

Sodelujejo: Mea Marsh, James Dunn

Režija: Henry King

Predstave vsak dan ob 4., 7. in 9½

—

Iz Ljubljane

u. Zalna spominska svečanost na Taboru bo jutri ob pol 14. v veliki dvorani Sokolskega doma. Spominski govor za umrliimi brati in sestrami ter umrliimi svojci društvenih pripadnikov, žalne fanfare, žalo. stinke. Poleg članstva Sokola I. so vabljeni tudi svojci umrlih bratov in sester.

u. V spomin dr. Ivana Oražna bo na njegovem novem grobu pri Sv. Križu jutri ob 10. spominska svečanost, na katero so vabljeni vsi oni akademiki, ki uživajo uglednosti dr. Oražne ustanove.

u. Ljubljanskim moškim zborom in pevcom! Na praznik vseh svetih dopoldne ob 10. skupna vaja za popoldansko petje na pokopališču pri Sv. Križu v pevski sobi »Ljubljanskega Zvona« v Mestnem domu. Pridite vsi! Arhivariji naj prinesejo seboj naslednje note: 1) J. S. Vilhar: Nagrobna junakom; 2) Z. Prelovec: Zadnje slovo. Za petje na grobu padlih vojakov: 1) O. Dev: Vigred se povrne; 2) Z. Prelovec: Oj, Doberdob. Uprava Hubadove župe JPS je trdno prepričana, da se bodo vsi ljubljanski včlanjeni moški zbori polnoštevilno udeležili vaje in skupnega petja popoldne ob 3. na pokopališču.

ZVOČNI KINO DVOR

Telefon 27-30

Danes prvič

Georg O'Brien

KRALJ PRERIJE

v filmu

„PO SLEDOVIH“

Pot v »Dolino smrti«. Boji z Indijanci in roparji. Hudi boji z naravo. O'Brien premaga vse nasprotnike.

Ta film je nadaljevanje

RUMENI JEZDECI

Napeti boji med cowboyi

Predstave ob 4., 7. in 9½ zvečer

—

u. Violinist Karlo Rupel ima na svojem koncertu, ki bo v petek 3. novembra, poleg domačih skladateljev Slavenskega, Mihovila Logarja in Lhotke, tudi dva znamenita Francoza in sicer C. Francka in Laloa. Od C. Francka igra slavno sonato v aduru, od drugega komponista pa njegovo špansko simfonijo za violino in klavir. Obe deli pristevamo k biserom violinske literature. Izvedba bo odlična, zato obisk Rupelovega koncerta najtopleje priporočamo. Vstopnice so v Matični knjižarni po običajnih koncertnih cenah.

Slaščičarna — kavarna

PETRIČEK

Aleksandrova cesta 6

Od 11. ure predpoludne kavo z mlečnim pecivom po Din 4.— 304

—

u. Akademski pevski zbor v Ljubljani bo pod vodstvom svojega pevovalca g. Fr. Marolta zapel na vernih duš dan ob 15. pri Sv. Krištofu tri pesmi v spomin umrlih. Zato opozarja odbor vse člane, da bo drevi ob 20. skupna perva vaja za tenorje in base. Udeležba je za vse člane obvezna!

PRIDE

—

u. Vokalni koncert Učiteljskega pev. skga zbora nam bo prinesel vrsto del, ki jih še nismo slišali na koncertnem oderu v Ljubljani. Razen par skladb so sama nova dela, ki jih Učiteljski zbor sploh prvič javno izvaja. Pevovalca g. Srečko Kumar je znan kot izborni interpret jugoslovenskih del modernejših sodobne smeri. Poleg znanih imen srečamo na tem koncertu tudi skladatelja Pavla Šivica, od katerega se izvaja mešani zbor s četverorčnim klavirskim spremljevanjem »Pajek z muho pieše. Ta zbor je nekak slovenski foka. Dalje opozarjamo tudi na Osterčev zbor »Magnificat«, ki bo izšel pri dunajski Universal-Edition. O ostalem programu prihodnjic. Vstopnice in programi so v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

u. Prometna komisija na ljubljanski Ajdovščini. Danes je prometna komisija, sestojeca iz zastopnikov policije in mestne občine, pregledala ponovno novo ureditev enosmerne prometa na tem važnem križišču in ugotovila, da se promet po novih določbah izredno dobro razvija in da lahko ostane dosedanja ureditev v veljavi tudi v naprej. Osvojena ureditev na Ajdovščini ima za posledico tudi izdatno olajšanje prometa na križišču Dalmatinove ulice z Miklošičevo cesto, ker se bodo sedaj bolj uporabljala Tavčarjeva ulica, ki je na križišču z Miklošičevo cesto dosti preglednejša od Dalmatinove. Na Ajdovščini, kjer so te dni urejevali promet štirje prometni stražniki, je danes to delo opravljal lahko zopet en sam stražnik. Pa tudi ta bo sčasoma najbrže odpadel, čim se ustje Dalmatinove ulice nekoliko preuredi z razširjenjem trotoarja ob Verovški.

u. »Matič«. Ta film je najveličastnejše delo materinske ljubezni do otrok. Film elvone ljubezni do staršev. Moderna filmska produkcija ni mogla izbrati boljše in lepše vsebine, da povelja materinstvo. To delo si mora ogledati vsak sin, vsaka hči; videti ga morajo matere in očetje. Film se bo predvajal samo nekaj dni v zvočnem kinu Ideal ob 16., 19. in 21.15.

u. ZKD predvaja danes ob pol 15. v elitnem kinu Matiči znamenito Lubitschevo delo »Ubil sem človeka«.

u. »Klic narave«, filmski prvenec fotomaterja Cveto Šviglja. Mlad nadarjeni fotomater Cveto Švigelj, ki si je s svojimi zreliimi deli priboril mnogo priznanj in čigar ime danes tudi v tujini nekaj pomeni, je izdelal v nekaj tednih svoj prvi film »Klic narave«. Nov uspeh Cveto Šviglja je njegovo sodelovanje v najnovejši knjigi dr. Kugyja, kjer sodelujejo fotomaterji štirih držav. In Švigljeve slike je dr. Kugy označil kot najlepše. — Film je nekako simfoničnega stila, menjajočega se ritma, zdaj v hitrem tempu, spet ubran in monoton v solnce razžarjene narave. Film bežnih prizorov in spet dolgih ubranih akordov. Malo vlogo študenta, ki ga od končnega vsakdanjega dela v sobi izvali narava, igra prav odlično g. Jana Bleiweis, ki je znan smučar. Film je izrazito jesenski in pogledi na zasnežene planine, pod katerimi so še na zadnji jesenski paši kravice, so divni. In reke, potoki, jezera v nizki solčni luči na tisoče ključev! Za zimo pa je Cveto Švigelj objubil izdelati smučarski film »Lov na lisice« za pomlad in poletje pa film s kajakolci »Po naših vodah«. »Klic narave« se bo predvajal v Ljubljani dvakrat in sicer v ponedeljek 6. in v petek 10. novembra v Delavski zbornici ob 20. uri. Vstopnice ne bo.

u. Tečaj poljskega jezika. Društvo prijateljev Poljske vabi vse dame in gospode, ki se nameravajo učiti poljskega jezika, da se zglase k razgovoru drevi ob pol 19. na mestni ženski realni gimnaziji (Ilicej).

u. Upokoje učiteljskega bo imelo svoj mesečni sestanek zaradi praznika Vernih duš šele v četrtek 9. novembra pri Novem svetu ob običajni poljskanski uri.

u. Društvo »Tabore«. Pevke in pevci drevi ob 20. vsi na realno (Vegova ulica). Važen in nujen razgovor.

u. Društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani priredi kakor vsako leto tudi letos šteje obiskovalcev grobov. Vse obiskovalce prosimo, da v svrhu kontrole vržje v nabiralnik vsaj en novic, saj bodo s tem storili mnogo v pomoč najsiromašnejšim, društvu pa v bodrilo k vztrajnemu delu.

u. Poziv vsem članom »Edinosti«, da se udeležijo važnega sestanka drevi ob 18. v restavraciji pri »Levu«. Gospodstvska cesta.

u. Sokol II. prične s strelskimi večeri v svojih prostorih na Prulah 4. novembra ob 20. Vablmo vse članstvo. Prijave se sprejemajo na prvem strelskem večeru.

u. Plesna vaja JNAD Jadrana je zaradi praznikov preložena na petek 3. novembra.

u. Na Bleiweisovi cesti so se izvršile in uredile razne napeljave, kar je bilo potrebno zaradi projektiranega asfaltiranja te ceste med Aleksandrovo cesto in Gregorčičovo ulico. Asfaltiranje samo se bo vršilo spomladi, ker sedanje nestanovitno vreme onemogoča večja dela tako ključne narave.

Radio kotichek

Ljubljana, 31. oktobra.

Današnji radioprogram se prične že ob 11., ko nam bo g. Viljem Kus v šolski uri pripovedoval, kaj vse je doživel desetletni narski kovance. Ob 18. pa prinese radio prijetno presenečenje našim malčkom, ko jim bo pripovedovala gđ. Vencajzova mnogo lepega in zanimivega. Ob 19.30 se prične predavanje g. Rudolfa Dostala o položaju Slovencev ob vstopu v leto 1848. Sledil bo ob 20. zanimiv dvoboj na harmoniki dveh naših odličnih harmonikarjev gg. Stanka in Kovača. Ob 20.45 bomo poslušali

našo odlično pevko gospo Pavlo Lovsetovo na ploščah, pa tudi sama nam zapoje več lepih slovenskih narodnih pesmi. Potem nam zaigra radioorkester Verdievo Aldo in Suppea potpuri »Lahka konjenica«. Z angleškimi ploščami bo program zaključen.

Jutri ob 9. bo versko predavanje g. ravnatelja Jagodica, ob 9.30 orgelski koncert, ob 10. prenos cerkvene glasbe iz stolnice, ob 11. pa nastopi radioorkester, in sicer nam zaigra 1. stavek iz Il. Rubinsteinove simfonije, Berliozovo »Prokletstvo Fausta«, Chopinovo »Nocturne«, Paderewskega »Nocturne« in Korzakova »Himno solnce«. Ob 20. nastopi pevski oktet »Ljubljanskega Zvona« in zapoje nam »Uliši nas gospode« (Jelen), »Vigred se povrne« (Dev), »Na grobe« (Jenko), »Oj Doberdob« (Prelovec), »Spomladi vse se veseli« (Pavčič), »Človek glej« (Hribar), »Nad zvezdami« (Grundman) in »Junakom v slovo« (Vilhar). Vmes duet, klavir in harmonij (gg. Gnejza in Kaškarov). Ob 21. bo prenos z Dunaja, in sicer Verdiev »Requiem«.

u. »Klic narave«, filmski prvenec fotomaterja Cveto Šviglja. Mlad nadarjeni fotomater Cveto Švigelj, ki si je s svojimi zreliimi deli priboril mnogo priznanj in čigar ime danes tudi v tujini nekaj pomeni, je izdelal v nekaj tednih svoj prvi film »Klic narave«. Nov uspeh Cveto Šviglja je njegovo sodelovanje v najnovejši knjigi dr. Kugyja, kjer sodelujejo fotomaterji štirih držav. In Švigljeve slike je dr. Kugy označil kot najlepše. — Film je nekako simfoničnega stila, menjajočega se ritma, zdaj v hitrem tempu, spet ubran in monoton v solnce razžarjene narave. Film bežnih prizorov in spet dolgih ubranih akordov. Malo vlogo študenta, ki ga od končnega vsakdanjega dela v sobi izvali narava, igra prav odlično g. Jana Bleiweis, ki je znan smučar. Film je izrazito jesenski in pogledi na zasnežene planine, pod katerimi so še na zadnji jesenski paši kravice, so divni. In reke, potoki, jezera v nizki solčni luči na tisoče ključev! Za zimo pa je Cveto Švigelj objubil izdelati smučarski film »Lov na lisice« za pomlad in poletje pa film s kajakolci »Po naših vodah«. »Klic narave« se bo predvajal v Ljubljani dvakrat in sicer v ponedeljek 6. in v petek 10. novembra v Delavski zbornici ob 20. uri. Vstopnice ne bo.

u. Tečaj poljskega jezika. Društvo prijateljev Poljske vabi vse dame in gospode, ki se nameravajo učiti poljskega jezika, da se zglase k razgovoru drevi ob pol 19. na mestni ženski realni gimnaziji (Ilicej).

u. Upokoje učiteljskega bo imelo svoj mesečni sestanek zaradi praznika Vernih duš šele v četrtek 9. novembra pri Novem svetu ob običajni poljskanski uri.

u. Društvo »Tabore«. Pevke in pevci drevi ob 20. vsi na realno (Vegova ulica). Važen in nujen razgovor.

u. Društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani priredi kakor vsako leto tudi letos šteje obiskovalcev grobov. Vse obiskovalce prosimo, da v svrhu kontrole vržje v nabiralnik vsaj en novic, saj bodo s tem storili mnogo v pomoč najsiromašnejšim, društvu pa v bodrilo k vztrajnemu delu.

u. Poziv vsem članom »Edinosti«, da se udeležijo važnega sestanka drevi ob 18. v restavraciji pri »Levu«. Gospodstvska cesta.

u. Sokol II. prične s strelskimi večeri v svojih prostorih na Prulah 4. novembra ob 20. Vablmo vse članstvo. Prijave se sprejemajo na prvem strelskem večeru.

u. Plesna vaja JNAD Jadrana je zaradi praznikov preložena na petek 3. novembra.

u. Na Bleiweisovi cesti so se izvršile in uredile razne napeljave, kar je bilo potrebno zaradi projektiranega asfaltiranja te ceste med Aleksandrovo cesto in Gregorčičovo ulico. Asfaltiranje samo se bo vršilo spomladi, ker sedanje nestanovitno vreme onemogoča večja dela tako ključne narave.

u. Tečaj poljskega jezika. Društvo prijateljev Poljske vabi vse dame in gospode, ki se nameravajo učiti poljskega jezika, da se zglase k razgovoru drevi ob pol 19. na mestni ženski realni gimnaziji (Ilicej).

u. Upokoje učiteljskega bo imelo svoj mesečni sestanek zaradi praznika Vernih duš šele v četrtek 9. novembra pri Novem svetu ob običajni poljskanski uri.

u. Društvo »Tabore«. Pevke in pevci drevi ob 20. vsi na realno (Vegova ulica). Važen in nujen razgovor.

u. Društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani priredi kakor vsako leto tudi letos šteje obiskovalcev grobov. Vse obiskovalce prosimo, da v svrhu kontrole vržje v nabiralnik vsaj en novic, saj bodo s tem storili mnogo v pomoč najsiromašnejšim, društvu pa v bodrilo k vztrajnemu delu.

u. Poziv vsem članom »Edinosti«, da se udeležijo važnega sestanka drevi ob 18. v restavraciji pri »Levu«. Gospodstvska cesta.

u. Sokol II. prične s strelskimi večeri v svojih prostorih na Prulah 4. novembra ob 20. Vablmo vse članstvo. Prijave se sprejemajo na prvem strelskem večeru.

u. Plesna vaja JNAD Jadrana je zaradi praznikov preložena na petek 3. novembra.

u. Na Bleiweisovi cesti so se izvršile in uredile razne napeljave, kar je bilo potrebno zaradi projektiranega asfaltiranja te ceste med Aleksandrovo cesto in Gregorčičovo ulico. Asfaltiranje samo se bo vršilo spomladi, ker sedanje nestanovitno vreme onemogoča večja dela tako ključne narave.

u. Tečaj poljskega jezika. Društvo prijateljev Poljske vabi vse dame in gospode, ki se nameravajo učiti poljskega jezika, da se zglase k razgovoru drevi ob pol 19. na mestni ženski realni gimnaziji (Ilicej).

u. Upokoje učiteljskega bo imelo svoj mesečni sestanek zaradi praznika Vernih duš šele v četrtek 9. novembra pri Novem svetu ob običajni poljskanski uri.

u. Društvo »Tabore«. Pevke in pevci drevi ob 20. vsi na realno (Vegova ulica). Važen in nujen razgovor.

u. Društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani priredi kakor vsako leto tudi letos šteje obiskovalcev grobov. Vse obiskovalce prosimo, da v svrhu kontrole vržje v nabiralnik vsaj en novic, saj bodo s tem storili mnogo v pomoč najsiromašnejšim, društvu pa v bodrilo k vztrajnemu delu.

u. Poziv vsem članom »Edinosti«, da se udeležijo važnega sestanka drevi ob 18. v restavraciji pri »Levu«. Gospodstvska cesta.

u. Sokol II. prične s strelskimi večeri v svojih prostorih na Prulah 4. novembra ob 20. Vablmo vse članstvo. Prijave se sprejemajo na prvem strelskem večeru.

u. Plesna vaja JNAD Jadrana je zaradi praznikov preložena na petek 3. novembra.

u. Na Ble

Gospodarstvo

Zaposlenost v dravski banovini

Kakor smo že pred tedni poročali, je povprečno število zavarovanih članov pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani znašalo v septembru 78.985 in je ostalo skoraj na isti višini kakor v avgustu, medtem ko je lani v tem mesecu začelo že sezonsko padati. V primeru z lanskim septembrom je skupno število zavarovanih članov letos v septembru ostajalo le še za 212. Stacionarnost zaposlitve v septembru pa velja seveda le za skupno število, dočim se v posameznih panogah opažajo znatnejše izpremembe.

Najobčutnejši je padec v skupini gostinstarskega in kavarniškega osebja, kjer se je število članov zmanjšalo v septembru za 390 (— 12,5 %) ter v gradbenih strokah (industrija kamena in zemlje ter gradnje nad zemljo), kjer je padlo za 342. Ponovni prirastek pa beleži tekstilna industrija, kjer je bilo v septembru zaposlenih že 10.948 delavcev in delavk, to je 286 več nego v avgustu. Napredek beleži tudi gozdna in žagarska industrija, kjer je število zaposlenih delavcev naraslo za 193. Večjo zaposlitev opažamo končno pri gradnji železnice, cest in vodnih zgradb, in sicer za 193, kar je očitno v zvezi z javnimi deli za čiščenje brezposelnosti. Padec pa je zabeležen med drugimi tudi pri kovinski industriji za 105 delavcev.

Spremembe nasproti lanskemu septembru.

Prav znatne razlike opažamo, če letošnje stanje zaposlenosti v septembru primerjamo s stanjem istega meseca preteklega leta. Tu dobimo naslednjo sliko:

	Razlika
Število članov	absol. odst.
občinski obrati	1.371 + 307 + 22,4
tekst. industrija	10.948 + 1979 + 18,1
gr. cest., vodn. zgr.	2.905 + 472 + 15,7
tobačna industrija	963 + 118 + 12,3
papirna industrija	1.837 + 213 + 11,3
usnjarska industrija	1.621 + 112 + 6,9
gozd. žagar. indust.	6.400 + 437 + 6,8
kemična industrija	1.552 + 72 + 4,6
higijena	1.732 + 61 + 3,5
bišna služničad	8.034 + 117 + 1,5
prehrambena ind.	3.589 + 35 + 1,0
gostilne, kavarna	3.121 - 42 - 1,4
kovinska industrija	6.183 - 90 - 1,5
grafična industrija	1.115 - 20 - 1,8
ind. kamena, zemlje	4.018 - 252 - 6,3
čevljarska industrija	3.007 - 288 - 9,6
prometna podjetja	832 - 88 - 10,6
oblačilna indust.	3.871 - 470 - 12,1
ind. predel. lesa	3.501 - 651 - 18,6
trgovina	3.420 - 771 - 22,5
gradnje nad zemljo	5.097 - 1446 - 28,4

Najznačilnejši je v primeru z lanskim septembrom napredek v tekstilni industriji, kjer je letos za skoro 2000 delavcev in delavk več zaposlenih. Zboljšala se je v zvezi z živahnejšim izvozom tudi zaposlenost v gozdni in žagarski industriji (za 437), medtem ko je bil v industriji za predelavo lesa še primanjkljaj za 651 delavcev. Napredek je nadalje zabeležen v tobačni, papirni, usnjarski in kemični industriji. Če izrazimo gradnje cest in vodnih zgradb, kjer je zaradi javnih del v svrhu omiljenja brezposelnosti več zaposlenih delavcev, nam kažejo ostale gradbene stroke vse posledice zastoja gradbene delavnosti. Pri gradnjah nad zemljo je bilo v septembru za 1446 delavcev (28 %) manj zaposlenih nego lani v istem mesecu, v industriji kamena in zemlje pa za 252. Slabša je bila tudi zaposlenost v oblačilni industriji (za 12 %) in v čevljarski industriji (za 10 %). Stanje naše trgovine pa nam najbolj ilustrira padec zaposlenosti v trgovini za 771 na 3420 ali za 22,5 %, kar je menda le deloma v zvezi s prehodom zavarovancev od Okrožnega urada na Trgovsko bolnišnico in podporno društvo.

Naše zadrugišništvo

Za občni zbor, ki se bo vršil 5. in 6. novembra v Novem Sadu je Glavni zadrugišni savez izdal svoj »Izveštaj o poslovanju« za l. 1932, ki vsebuje podrobne statistične podatke, tako glede poslovanja revizijskih zvez, ki so članice Glavne zadrugišne zveze (22 po številu), kakor tudi glede onih revizijskih zvez, ki niso članice Glavne zadrugišne zveze (4). Tako da nam te številke nudijo precej popolno sliko našega zadrugišništva. Od revizijskih zvez v dravski banovini so članjene v Glavni zadrugišni zvezi: Zveza slovenskih zadrug (s 340 zadrugami), Zadrugišna zveza (663 zadrug), Zveza gospodarskih zadrug (78 zadrug), dočim Revizijska zveza v Ljubljani (36 zadrug) ni članica.

Pri revizijskih zadrugah, ki so članice Glavne zadrugišne zveze, je bilo ob koncu preteklega leta včlanjenih 6284 zadrug (od tega 1081 v dravski banovini) nasproti 5670

(v drav. ban. 1042) ob koncu leta 1931. Za ostale zveze navaja statistika za l. 1932. vsega 92 včlanjenih zadrug, za l. 1931. pa 334. Ti dve številki pa se ne dasta dobro primerjati, ker pri podatkih za l. 1932. n. upoštevano število zadrug, včlanjenih pri Savezu agrarnih zajednic v Skopju (ki je imel l. 1931. še 197 včlanjenih zadrug).

Od skupnega števila zadrug, ki pripadajo zvezam, članicam Glavne zadrugišne zveze (6284 v l. 1932. odn. 5670 v l. 1931) odpade na posamezne glavne vrste zadrug naslednje število:

	1932	1931
Kreditne zadruge	3049	2921
nabavilalne, konzumne	1356	1202
agrarne zajednice	393	318
živinorejske	312	261
mlekarske	157	141
obrtne in delavske	122	93
žitarske	117	108
vinarске	87	81
stavnice	86	86
zdravstvene	84	83
strojne	62	56
ribarske	51	42
elektrarniške	49	48
vodovodne	25	24
tiskarniške in založniške	25	20
sadjarske	22	15

Najbolj je lani naraslo število nabavilalnih in konzumnih zadrug, in sicer kar za 154 ali za 13 %. Kreditne zadruge so se pomnožile za 4,3 %, živinorejske pa za skoro 20 odstotkov.

Od skupnega števila kreditnih zadrug odpade na kreditne zadruge v Sloveniji 485 ali 16 %. Seveda pa število samo pri kreditnih zadrugah ne pomeni mnogo. Od skupnega števila mlekarskih zadrug (157) jih je 63 ali 40 % v dravski banovini, od živinorejskih zadrug (govodarskih), ki jih je v vsej državi 153, pa jih odpade na Slovenijo 73 ali 48 %. Od vseh strojnih zadrug (62) jih je v drav. banovini 53 ali 85 %, od elektrarniških (49) skoro vse, namreč 46; od stavbnih zadrug (86) odpade na Slovenijo 64 ali 74 %, od tiskarniških in založniških (26) 22 ali 88 %, od vodovodnih (25) pa tudi vse, razen ene.

Allegro Mod. Standard

zdrži v enem aparatu specialni kamen in usnje za brušenje, ostri avtomatsko vse brivice

Pomikljiva Din 210. — — — — — Din 115.

NOVO! Allegro! Specialni model — format za potovanja — za brivice na dve reži. — Pomikljiva Din 110. — — — — —

Omožja brezhibno brijanje.

Ene brivice traja leto dni.

Dobiva se v notranjih in parafumiranih ter drugih trgovinah te stroke.

Gospodarske vesti

Insolventna statistika. Državni statistični urad je objavil podatke o gibanju insolvent v mesecu septembru, ki kažejo, da se je število konkurzov in poravnalnih postopanj v tem mesecu še bolj skrčilo, ker se insolventni dolžniki očitno vedno zatekajo k sredstvom posredovalnih postopanj, o katerih pa žal državni statistični urad ne vodi evidence. Naslednja statistika nam spriča rastočega števila posredovalnih postopanj torej ne nudi celotne slike. V septembru je bilo v vsej državi zabeleženih le 14 konkurzov (lani v septembru 64), in 3 poravnalna postopanja izven konkurza (lani 81), skupaj torej le 17 insolvent (lani 145) nasproti 31, 28, 29, 30, 38, 45, 61 in 86 v prehodnih osemih mesecih. V prvih treh četrtletjih letošnjega leta je državni statistični urad registriral 210 konkurzov (lani 585) in 151 poravnalnih postopanj (945), skupaj tedaj 367 insolvent nasproti 1530, v istem razdobju lanskega leta. — V dravski banovini smo imeli v septembru 2 konkurza (lani 10) in 1 poravnalno postopanje (21), skupaj torej le 3 insolvente nasproti 31 v lanskem septembru. Od začetka leta pa je bilo v dravski banovini 41 konkurzov (lani 71), in 39 poravnalnih postopanj (lani 168), skupaj 80 insolvent nasproti 239 v istem razdobju lanskega leta.

Hišne posestnike je pred dnevi v listih opozorila davčna uprava Ljubljane, mesto, da je treba vložiti prijave dohodkov od zgradb s prilogo »spisek najemnikov in podnajemnikov« v izogib kazni po čl. 137, odn. 138. zakona o neposrednih davkih naj-

v Pragi je bil nagradjen za uspehe na odru, Emil A. x man in Hane Krása pa sta dobila državno nagrado kot skladatelja. O nagradjeni knjigi Ivana Olbrachta je priobčilo »Jutro« takoj ob izidu referat dr. Josefa Knapa, o Bvkapilovih spominih pa prikaz iz peresa B. Kvarke. Tido J. Gašpar je znani slovaški novinar. Nemece zastopa med dr. znanimi laureati Hans Krása, avtor opere »Verlobung im Traum«, ki so jo uprizorili v Novem nemškem gledališču v Pragi.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1-10 7 padavine v mm, 8 vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

30. oktobra
Ljubljana 7, 756,8, 5,6, 91, ENE2, 8, 4,4, dež, Ljubljana 13, 757,5, 7,8, 92, NE2, 10, —, dež; Maribor 7, 756,7, 4,0, 88 mirno 5,4,0, dež; Zagreb 7, 757,1, 8,2, 85, NE2, 7, 0,2, dež; Beograd 7, 759,4, 12,0, 80, mirno, 9, —, —; Skopje 7, 759,8, 15,0, 90, mirno, 10, —, 11,0, dež; Split 7, 758,7, 12,0, 65, ENE3, 0, —, —; Kumbor 7, 759,3, 16,0, 80, E2, 10, 2,0, dež; Rab 7, 759,6, 11,0, 90, SSE4, 5, 2,0, dež.

Temperatura: Ljubljana —, 4,8, 10,0, —; Maribor 17,0, 3,0; Zagreb —, 7,0; Beograd 24,0, 11,0; Skopje —, 12,0; Split 22,0, 11,0; Kumbor —, 15,0; Rab —, 9,0.

kasneje do 31. oktobra 1933. Na razna vprašanja iz vrst interesov moramo znova ugotoviti, da se po zakonu o neposrednih davkih lahko kaznuje hišni lastnik le, če ne izroči prijave dohodkov od zgradb v določenem roku. (paragraf 137), najemnik pa le, če v tej prijavi za zgradarino poda netočna področja, odn. če z negativnim postopanjem onemogoči ugotovitev dejanskega stanja v pogledu najemniškega razmerja. Za primer, da hišni posestnik ne predloži novega spiska najemnikov in podnajemnikov, odnosno če najemnik ne izpolni rubrike v tem spisku, v zakonu ni predvidena nobena kazen, ker zakon tega spiska ne pozna.

Pozor mizarji! V nedeljo dne 5. novembra se prične tečaj za mizarstvo strokovno risanje (skiciranje in detaljiranje) v prostorih Tehnične srednje šole v Ljubljani na Mirju, vhod Murnikova ulica 9, preko dvorišča, prtilice. Pouk k temu tečaju imajo mizarji pomočniki in mojstri, tudi oni, ki bivajo izven Ljubljane. Tečaj se bo vršil v okviru Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOL ter bo brezplačen. Poučeval bo znani strokovnik Josip Tratnik.

Hmelj

Zalec, 30. oktobra. Zelo mirno nakupovanje po nespremenjenih cenah od 60 do 68 Din za kg. Po raznih cenitvah leži pri producentih le še 15 % vsega pridelka, to je okrog 1500 met. stotov. Iz poročil od inozemskih tržišč je razvidno, da je največ blaga prodanega ravno v Savinjski dolini, kar je znak zares dobre kakovosti našega hmelja.

+ Zatec, 30. oktobra. Večje povpraševanje po boljšem blagu. Cene se gibljejo od 1700—2150 Kc za 50 kg.

+ Na njurberškem hmeljskem trgu, kjer je bilo do srede pretek. tedna slabše povpraševanje, je kupčija proti koncu tedna zopet oživila in je prišlo do večjega prometa ter se stanje trga zopet presoja bolj optimistično. Ob koncu tedna je notral izbrani hallertauski hmelj 270 do 280 mark za 50 kg (95,60 do 99,16 Din za kg), prima in srednji 240 do 265 mark (85 do 93,80 dinarjev), prvovrstni gorski hmelj 220 do 230 mark (77,90 do 81,40 Din) in spaltski srednji in prvovrstni 265 do 275 mark (93,80 do 97,35 Din za kg).

Borze

30. oktobra. Na ljubljanski borzi se je danes v skladu z zunanjimi notacijami dolar ponovno nekoliko popravil. Tudi London notira malo višje. Avstrijski šilingi v privatnem kliringu so bili dražji in so se trgovali po 8,70 (v Zagrebu po 8,70, v Beogradu po 8,60), grški boni pa po 41,50 (v Beogradu po 40,75).

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda trgovala nespremenjeno po 246. Promet je bil še v 4 odst. agrarnih obveznicah po 26, v delnicah PAB po 225 in v delnicah Trboveljske po 100.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2310,40 — 2321,75, Berlin 1364,03—1374,83, Bruselj 798,02 do 801,96, Curih 1108,35—1113,85, London 181,53—183,13, New York 3841,60—3869,86, Pariz 224,10—225,22, Praga 169,95—170,81, Trst 301,24—303,64 (premlja 28,5 %). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,80. Curih. Pariz 20,215, London 16,27, New York 338, Bruselj 72,05, Milan 27,21, Madrid 43,29, Amsterdam 208,40, Berlin 128,175, Dunaj 57,50, Stockholm 83,50, Oslo 81,75, København 72,65, Praga 15,335, Varšava 57,85.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 11,61, London 28,66, Milan 47,86, New York 565,32, Pariz 35,58, Praga 25,65, Curih 176,01, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti.
Ljubljana. Vojna škoda 245 den., 7 % invest. 50 den., 6 % begiške 36—38, 4 % agrarne 26—28, 7 % Blair 34—35, 8 % Blair 36—37,50, 7 % Drž. htp. banka 45 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 245,50—246,25, za dec. 245,50—247, 7 % invest. 50—53, 4 % agrarne 26—26,50, 7 % Blair 34,50 den., 8 % Blair 36—37, 6 % begiške 36—37,50; bančne vrednote: Narodna banka 3600 den., PAB 226—227; industrijske vrednote: Šečarana Osijek 170 bl., Trbovlje 95—105.

Beograd. 7 % invest. 51,50 zaklj., 4 % agrarne 27—27,50, 6 % begiške 37,35, 37,25, 38,50 zaklj., 8 % Blair 37,25 zaklj., Narodna banka 3600—3700, PAB 228, 226 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12,90, Alpine-Montan, 9,42.

Blagovna tržišča

LES.
+ Ljubljanska borza (30. t. m.) Tendence za les živahna. Zaključenih je bilo 5 vagonov tistonov.

2170
+ Chicago, 30. okt. Začetni tečaj: Pšenica: za dec. 89,25, za maj 92,50, za julij 90; koruza: za dec. 37,50, za maj 43,625 za julij 45,25; rž: za dec. 61,25, za marec 68,25.

+ Winnipeg, 30. okt. Začetni tečaj: Pšenica: za okt. 63,50, za dec. 64, za marec 68.

+ Ljubljanska borza (30. t. m.) Tendence za žito mirna. — Nidijo se (vse za slovenske postajo, plačljivo v 30 dneh): Pšenica (po mlevski tarifi): baška, 79/80 kg 150 — 152,50; baranetska, 78/79 kg 147,50 do 150; sremška, 78/79 kg 147,50 — 150; koruza (po navadni tarifi): za oktober 125 — 127,50; moka: baška 255 — 260; banatska 270 — 275.

+ Novosadska blagovna borza (30. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 62 vagonov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, 102 — 104; okolica Sombor 101 — 103; srednjebaška in slavonska 103 — 105; gorjebanatska 101 do 103; srednjebanatska 100 — 102; južnobanatska 94 — 96; baška potiska in baška ladja Dunav, Begej 105 — 106; baška, ladja Tisa 106 do 108. — Oves: baški, sremški in slavonski 51 — 53. Ječmen: baški, sremški, 64/65 kg 62 — 64. Koruza: baška, sremška 72 — 74; slavonska 74 — 76; banatska 69 — 71; baška ladja Begej 71,50—73,50; ladja Dunav Tisa 72 — 74; baška, sremška, nova, sušena, za oktober, paritela Indija 62 — 64; baška, sremška, za december — januar 54 do 56. Moka: baška, banatska 255 — 260; 195 — 215; 225 — 235; 245 — 255; 265 — 275; 285 — 295; 305 — 315; 325 — 335; 345 — 355; 365 — 375; 385 — 395; 405 — 415; 425 — 435; 445 — 455; 465 — 475; 485 — 495; 505 — 515; 525 — 535; 545 — 555; 565 — 575; 585 — 595; 605 — 615; 625 — 635; 645 — 655; 665 — 675; 685 — 695; 705 — 715; 725 — 735; 745 — 755; 765 — 775; 785 — 795; 805 — 815; 825 — 835; 845 — 855; 865 — 875; 885 — 895; 905 — 915; 925 — 935; 945 — 955; 965 — 975; 985 — 995; 1005 — 1015; 1025 — 1035; 1045 — 1055; 1065 — 1075; 1085 — 1095; 1105 — 1115; 1125 — 1135; 1145 — 1155; 1165 — 1175; 1185 — 1195; 1205 — 1215; 1225 — 1235; 1245 — 1255; 1265 — 1275; 1285 — 1295; 1305 — 1315; 1325 — 1335; 1345 — 1355; 1365 — 1375; 1385 — 1395; 1405 — 1415; 1425 — 1435; 1445 — 1455; 1465 — 1475; 1485 — 1495; 1505 — 1515; 1525 — 1535; 1545 — 1555; 1565 — 1575; 1585 — 1595; 1605 — 1615; 1625 — 1635; 1645 — 1655; 1665 — 1675; 1685 — 1695; 1705 — 1715; 1725 — 1735; 1745 — 1755; 1765 — 1775; 1785 — 1795; 1805 — 1815; 1825 — 1835; 1845 — 1855; 1865 — 1875; 1885 — 1895; 1905 — 1915; 1925 — 1935; 1945 — 1955; 1965 — 1975; 1985 — 1995; 2005 — 2015; 2025 — 2035; 2045 — 2055; 2065 — 2075; 2085 — 2095; 2105 — 2115; 2125 — 2135; 2145 — 2155; 2165 — 2175; 2185 — 2195; 2205 — 2215; 2225 — 2235; 2245 — 2255; 2265 — 2275; 2285 — 2295; 2305 — 2315; 2325 — 2335; 2345 — 2355; 2365 — 2375; 2385 — 2395; 2405 — 2415; 2425 — 2435; 2445 — 2455; 2465 — 2475; 2485 — 2495; 2505 — 2515; 2525 — 2535; 2545 — 2555; 2565 — 2575; 2585 — 2595; 2605 — 2615; 2625 — 2635; 2645 — 2655; 2665 — 2675; 2685 — 2695; 2705 — 2715; 2725 — 2735; 2745 — 2755; 2765 — 2775; 2785 — 2795; 2805 — 2815; 2825 — 2835; 2845 — 2855; 2865 — 2875; 2885 — 2895; 2905 — 2915; 2925 — 2935; 2945 — 2955; 2965 — 2975; 2985 — 2995; 3005 — 3015; 3025 — 3035; 3045 — 3055; 3065 — 3075; 3085 — 3095; 3105 — 3115; 3125 — 3135; 3145 — 3155; 3165 — 3175; 3185 — 3195; 3205 — 3215; 3225 — 3235; 3245 — 3255; 3265 — 3275; 3285 — 3295; 3305 — 3315; 3325 — 3335; 3345 — 3355; 3365 — 3375; 3385 — 3395; 3405 — 3415; 3425 — 3435; 3445 — 3455; 3465 — 3475; 3485 — 3495; 3505 — 3515; 3525 — 3535; 3545 — 3555; 3565 — 3575; 3585 — 3595; 3605 — 3615; 3625 — 3635; 3645 — 3655; 3665 — 3675; 3685 — 3695; 3705 — 3715; 3725 — 3735; 3745 — 3755; 3765 — 3775; 3785 — 3795; 3805 — 3815; 3825 — 3835; 3845 — 3855; 3865 — 3875; 3885 — 3895; 3905 — 3915; 3925 — 3935; 3945 — 3955; 3965 — 3975; 3985 — 3995; 4005 — 4015; 4025 — 4035; 4045 — 4055; 4065 — 4075; 4085 — 4095; 4105 — 4115; 4125 — 4135; 4145 — 4155; 4165 — 4175; 4185 — 4195; 4205 — 4215; 4225 — 4235; 4245 — 4255; 4265 — 4275; 4285 — 4295; 4305 — 4315; 4325 — 4335; 4345 — 4355; 4365 — 4375; 4385 — 4395; 4405 — 4415; 4425 — 4435; 4445 — 4455; 4465 — 4475; 4485 — 4495; 4505 — 4515; 4525 — 4535; 4545 — 4555; 4565 — 4575; 4585 — 4595; 4605 — 4615; 4625 — 4635; 4645 — 4655; 4665 — 4675; 4685 — 4695; 4705 — 4715; 4725 — 4735; 4745 — 4755; 4765 — 4775; 4785 — 4795; 4805 — 4815; 4825 — 4835; 4845 — 4855; 4865 — 4875; 4885 — 4895; 4905 — 4915; 4925 — 4935; 4945 — 4955; 4965 — 4975; 4985 — 4995; 5005 — 5015; 5025 — 5035; 5045 — 5055; 5065 — 5075; 5085 — 5095; 5105 — 5115; 5125 — 5135; 5145 — 5155; 5165 — 5175; 5185 — 5195; 5205 — 5215; 5225 — 5235; 5245 — 5255; 5265 — 5275; 5285 — 5295; 5305 — 5315; 5325 — 5335; 5345 — 5355; 5365 — 5375; 5385 — 5395; 5405 — 5415; 5425 — 5435; 5445 — 5455; 5465 — 5475; 5485 — 5495; 5505 — 5515; 5525 — 5535; 5545 — 5555; 5565 — 5575; 5585 — 5595; 5605 — 5615; 5625 — 5635; 5645 — 5655; 5665 — 5675; 5685 — 5695; 5705 — 5715; 5725 — 5735; 5745 — 5755; 5765 — 5775; 5785 — 5795; 5805 — 5815; 5825 — 5835; 5845 — 5855; 5865 — 5875; 5885 — 5895; 5905 — 5915; 5925 — 5935; 5945 — 5955; 5965 — 5975; 5985 — 5995; 6005 — 6015; 6025 — 6035; 6045 — 6055; 6065 — 6075; 6085 — 6095;

Iz življenja in sveta

Zakaj se ne rodimo kot sedmorčki?

Doslej se je to primerilo samo dvakrat

Po nekem poročilu iz Georgetowna je neka ženska rodila sedmorčke, same dečke. Vse je že bilo na svetu, pravi Ben Akiba, tudi sedmorčki, dasi samo enkrat, kakor nam izpričuje star nagrobni kamen v mestu Hamelenu.

Druhi poročil o rojstvu sedmorčkov nimamo, kakor nimamo nobenih poročil o tem, da bi kakšna človeška mati rodila osmerčke. Tudi šestorčki so silno redki, doslej samo dva verodostojni poročili o njih. Petorčkov pa je že več, zgodovina človeškega rodu nam ve povedati o 27 takšnih primerih. Četvorčki so napram temu že tako »pogosti«, da je znanost utegnila izračunati odstotek njihovega pojava. Na sto rojstev pride namreč 0.0015 primera četvorčkov. Nekako desetino odstotka vseh rojstev zavzemajo rojstva trojčkov, dvojčki pa spadajo že kar naravnost med pravila, znašajo namreč več nego 1 odstotek v statistiki rojstev.

Kako da dvojčki in rojstvo po več otrok istočasno od iste matere sploh nastajajo? Možnosti sta dve. Oplodeno jajčece se razdeli v dve polovici in iz vsake zraste polnovreden otrok. Oba otroka iz istega jajčeca in iste semenske stanice sta si potem

razumljivo na las enaka in enakega spola. Veliko češče pa se zgodi, da dozorita istočasno po dve ali še več jajčec in jih vsako posebe oplodi posebna semenska stanica. Otroci, ki se roje na ta način, so si med seboj podobni seveda le, v kolikor so si podobni med seboj bratje in sestre, ki so se rodili zaporedoma in njih spol je različen.

Kako pa more dozoreti istočasno po več jajčec? Znanost je našla odgovor na to zapleteno vprašanje, ko si ga je zastavila narobe: Zakaj ne dozori istočasno po več jajčec? Zakaj niso vsi ljudje dvojčki, trojčki itd.? To vprašanje je upravičeno, kajti vedela je, da je v ženskih spolnih žlezah vedno na tisoče nastavkov novih jajčec, ki hočejo vsa dozoreti in biti oplodjena. Pravilo bi torej moralo biti to, da se rodimo kot dvojčki, trojčki... sedmorčki, tisorčki. Da se to ne zgodi oziroma le izjemoma in v silno omejenem številu, pa je vzrok ta, da izloči vsako jajčece, ki najprvo dozori, neko snov, ki vsa druga zoreča jajčeca umori! Le v redkih primerih da izločitev te snovi iz tega ali onega razloga izostane, se oplodi pač istočasno po več jajčec.

Kulturne vesti iz Nemčije

Cenzurirani Stari testament
Med predstavitelji evangelijske cerkve in pristojnimi ministrstvi v Nemčiji se vrše tačas pogajanja o novi ureditvi pouka krščanskega nauka. Vsebinsa svetega pisma stare zaveze se bo bistveno predrugačila in se bodo iz nje predavali le posamezni odstavki, ki se ne dotikajo dobrih strani Izraelcev.

Nova ustava za univerzo v Prusiji

Pruski minister za prosveto je izdal odlok o novi ustavi nemških visokih šol. Rektorja ne bodo več volili člani senata, ampak ga bo na predlog senatorjev imenoval prosvetni minister. Dekane bo imenoval rektor, ki bo odgovoren za ves obrat na univerzi. K senatu bodo pritegnili kot posvetovalne organe zastopnike fakultet, docentov in dijaštva.

Izključeni so...

Društvo berlinskega tiska je izključilo iz svojih vrst naslednje dotedanje člane: Hansa Goslarja, bivšega tiskovnega šefa v državnem ministrstvu, Paula Löbeja, bivšega predsednika Reichstaga in Viktorja Schiffa, bivšega glavnega urednika socialističnega »Vorwärtsa«.

Povzročitelj konjskega kašlja odkrit

Že desetletja so se trudili, da bi našli povzročitelja bolezn, ki jo v konjušnicah označujejo za »konjski kašelj«. V zadnjih dnevih se je združenemu naporu nekega nemškega raziskovalnega zavoda in nekega živnozdravnika končno posrečilo, da so tega povzročitelja odkrili, in sicer ne gre za navadno kužno glivico, temveč za klico, ki je ni mogoče opaziti niti z najboljšimi mikroskopi in ki spada v vrsto tako zvaljenih virusov. S cepivom iz bolnih konjev je bilo mogoče okužiti povsem zdrave živali, a iz teh umetno inficiranih konjev se je posrečilo prenesti bolezen v več generacijah na nove konje. Upajo, da bodo našli tudi primeren zdravilni serum za to bolezen.

Novi francoski ministrski predsednik

g. Albert Sarraut

Nova vlada republike Francije

Po zaprslci Sarrautovega kabineta v Elizeju, od leve proti desni. V prvi vrsti: Georges Bonnet, Mistler, De Monzie, Albert Sarraut, Dalimier. V drugi vrsti: Frot, Laurent Eynac, Lueuile, Paul Boncour, Pierre Cot. V tretji vrsti: André Marie, Abel Gardey, Llabonne, Stern, Daladier, Anguste Brunet, de Tessen. V zadnji vrsti: Marcombes, Paganon, Guy la Chambre, Biblé, Le Gorgeu

Peklenski morilec pred sodniki

Ciničen zagovor zlega duha vile »Eremitaže«

Izza afere množstvenega morilca Landruja ni bilo v Franciji procesa, ki bi tako razburljivo vplival na javnost kakor obravnavna proti skrivnostnemu zločincu Sarretu, možu, ki ga odlikuje nenavadna bistrostnost, inteligenca in zvižnost ter, lahko bi rekli, tudi naravnost ogromen znanstveni material, ki se ga je bil posluževal, da je spravil v gladki tok zločine, ki so ga slednjič posadili na zatožni klop.

Sarretu očita obtožnica, da je umoril bivšega duhovnika Chambeauja in njegovo ljubico Ballandereaujevo potem, ko je bil oba zavaroval za visoke vsote. Poleg tega je obtožen še cele vrste goljufij, ki pa so v primeri z omenjenima dvema umoroma podrejenega pomena, da si gredo prigoljufane vsote v milijone.

Sarret je trupla svojih dveh žrtev po umoru vrzel v kopalno kad, kjer je bil že prej pripravil kemično mešanico, ki bo raztvorila trupla. Pustil je trupla v raztopini tri tedne, da je meso popolnoma odpadlo od kosti, nato je spravil tekočino v steklenice, katere je izročil v shrambo sestrama Schmidt, ki sta z njim soobtoženi, a mečeta vso krivdo na Sarreta, o katerem pravita, da je bil osrednji zli duh zločinskih podvigov.

Ceprav se je prvotno zdelo, da bo sodišče postavilo na smrtni oder v prvi vrsti sestri Schmidt, se je v teku preiskave pokazalo, da spada pred sodnike najprej Sarret, ki je

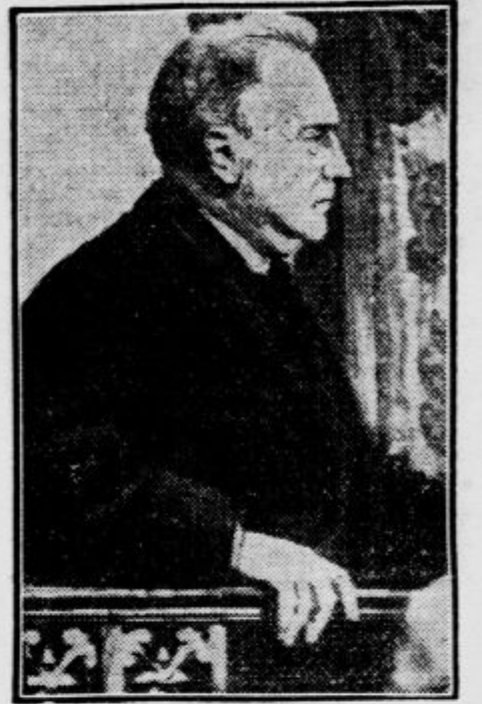
duševni oče vseh zločinov. Sestri Schmidt ga močno obremenjuje. Izjavljata namreč, da je Sarret umor Chambeauja in Ballandereaujeve trezno premislil, kupil pred dnevom umora 100 kg žveplene kisline in ukrenil vse potrebno, da se sled za zločinom zabriše do najmanjše podrobnosti. A Sarret je tudi imel drznost, da je Chambeauja

potem ko je bil že mrtev, oropal. Se več. Imel je pogum, nastopiti proti dolžnikom umorjene žrtve in poslati nad nje birče, da so jih eksekvirali.

Po zaslišanju prič, ki so Sarreta na moč obremenile, je podlil predsednik sodišča besedo samemu obtožencu. »Bili ste advokat«, ga je nagovoril, »torej pojasnite nam vse, kar morete navesti v lastno razbremenitev!« Na te besede je takoj repliral sloviti odvjetnik Moro Gaffieri, ki je izjavil, da dvakratni morilec, ki stoji pred sodniki,

ni bil nikoli advokat, ampak da se je samo izdajal za odvjetnika. Potem je vstal obtoženec in je začel svoj govor.

Ker sta sestri Schmidt nemškega porekla, je najprej udaril na to struno. »Zalostno je, da posveča francosko sodišče izjavam dveh Nemk takšno pozornost,« je de-

Georges Sarret odgovarja na vprašanja predsednika ob-ravnave

jal. V resnici ni on umoril ne Chambeauja, niti Ballandereaujeve.

»Bilo je 13. avgusta, ko je pritekla Filomena Schmidt k meni v stanovanje,« pripoveduje dalje. »Prinesla je vest, da se je v vili »Eremitaže« zgodilo nekaj strašnega. Chambeau je ustrelil svojo ljubico Ballandereaujevo. Naglo sem se oblekel in hitel z obtoženko v vilo. Našel sem v »Eremitaži« Chambeauja, ki je

držal revolver v rokah. Začel sem ga karati zaradi tega, kar se je pravkar zgodilo, grozil sem mu celo s policijo. In nato je dvignil mož revolver proti meni. Tedajci sem ga zgrabil za roko. Prerivala sva se nekaj časa sem in tja in jaz sem ves čas skušal, da bi ga spravil v stran, predvsem zaradi tega, da bi odvrgel cev samokresa od sebe. Pri tem prerivalju pa se je

sprožil revolver in krogla je prebila Chambeauju srce, da se je pri priči zgrudil mrtev na tla. In ker sem se bal, da bi ljudje mene smatrali za morilca, če bi se stvar razvedela, sem vrzel truplo v žvepleno raztopino, da bi zabrisal sled za dogodkom.«

Razume se, da je takšno pripovedovanje zbudilo pri sodnikih in v javnosti neverjeten odpor in pokazalo porotnikom vso gnolobu rafiniranega zločinca. Toda razbremenilo ga ni. Nasprotno, slika njegove zločinske narave je pridobila na popolnosti in v nadaljevanju razprave bo imel Sarret še dovolj prilike, da nagradi podobnih senzacionalnih leži, kakor je ta, na kupe.

Novosti iz medicinskega sveta

Röntgenovi žarki in revmatizem — Bronhitis in eter

»Münchener Medizinische Wochenschrift« priobčuje članek o važnejših zadnjih uspehih zdravljenja z Röntgenovimi žarki po vsem svetu. Med temi je omeniti posebno uspehe pri vnetju srčne mišice in notranje srčne kože na revmatični podlagi. Med 32 teh primerov je obsevanje popolnoma izlečilo 17 primerov, 7 jih je zelo izdatno izboljšalo, 2 bolnikoma ni prineslo nobenega izboljšanja, 7 jih je pa umrlo za komplikacijami srčne bolezni.

Tudi pri nekih oblikah vnetja v sklepkih je obsevanje brez drugih postopkov povzročilo ozdravljenje ali vsaj izdatno izboljšanje, pri čemer je bilo spočetka opaziti neko poslabšanje bolezni. Omeniti je tudi razne primere, da je obsevanje hitro

Tenis ni za moške

Irsko društvo Athletic-Association je izdalo proglas, v katerem pravi, da teniški sport mehkuži moško mladino in jo poženskuje. Po ugotovitvah imenovanega društva vpliva ta sport demoralizirajoče na irsko mladino moškega spola. Teniški pravni družstvo, nima s sportom nič skupnega in Irski, ki igrajo tenis, morajo brezpogojno podležti ženskem vplivu.

ZA KRATEK ČAS

Neko poroko in neki pogreb so pomotoma določili ob isti uri, zaradi česar bi morali eno izmed obeh ceremonij preložiti. Zupnik je menil: »Najprvo pride poroka — mrtvec si ne more več premisliti!«

ANEKDOTA

Gospa Bahačeva kupuje hišno opravo. Razkošno opravo. »Ah,« pravi po dolgem pregledovanju, »salon v slogu Louisa Fetnajstega bi mi ugajal, le stoli so mi nekam previsoki.«

»Nič ne de, milostiva,« odvrne postrežljiva prodajalka, »vzemimo za eno številko manjše, morda Louisa Stirnajstega.«

VSAT DAN ENA

V sanatoriju

»Nu, kako gre praksa?«
»Hvala za vprašanje. Sprejemam bolnike in jim zaračunavam polno ceno, potem pa jim predpišem strogo dieto.«

Lindbergh v Parizu

Pred svojim povratkom v Ameriko se je ustavil polkovnik Charles Lindbergh te dni v Parizu, da si nekoliko osveži spomine na svoj zmagoviti polet čez Ocean. V spremstvu junaškega letalca je tudi njegova žena, zraven pa stoji ameriški poslanik pri francoski vladi

DOBRO JE ČE VEŠ...

da sta najizrazitejša kandidata za letošnjo Nobelovo nagrado za kemijo prof. August Piccard in ameriški prof. Percy William Bridgman;

da si je v Parizu prostovoljno končal življenje ruski učenjak prof. Aleksander Gorovcev, bivši član učiteljskega zbora na petersburški univerzi, zaradi gmotnih skrbi; da bodo češkoslovaške državne železnice s 1. januarjem 1934 znižale vozne cene za povprečno 9 odst.;

da se je v Katovicah po nekem prepiru skušala zastrupiti 21 letna kraljica ciganov Sojka Kwiskova;

da je angleško vojno ministrstvo v načelu sprejelo nočna bombna letala z malimi oklopnimi stolpi;

da so diktatorji mode v Londonu določili nove smernice za moško nošo: cylinder k fraku, mehak črn klobuk k smokingu, k žakeju pa isto tako cylinder ob velikih svečanostih;

da je zahtevala ponesrečena revolucija v Siamu 7000 človeških življenj;

da je oblekel rumunski kralj Karol na praznik sv. Dimitrija prvič obleko pravoslavnega duhovnika ter je s tem prvič dejansko tudi na zunaj dokazal svojo oblast poglavarja rumunske cerkve;

da je izšla v Turčiji ob desetletnici Kemalovega predsedništva velika amnestija;

da so prijatelji danskega min. predsednika Stauninga ob njegovem 60 letnici rojstva počastili z denarnim darilom 60.000 danskih kron, ki bodo jubilaru zagurale dosmrtno stanovanje;

da slavi te dni belgijski Kongo 25 letnico svojega pripadništva k belgijski državi in da so ta dogodek proslavili v Belgiji z velikimi svečanostmi;

da je bil violinski koncert Vaše Pjehode v Budimpešti te dni zaradi bojkota inozemskih umetnikov odpovedan;

da sprejema madžarska bolnišnica v Szentesu plačila namestu v denarju tudi v zrnju in živilih;

da je postal Jack Dempsey, bivši svetovni boksaški mojster, producent svetovne igre; da je Indec Shose postavil nov svetovni rekord v plavanju s tem, da je vzdržal v vodi 79 ur in 24 minut;

da so bile 30. t. m. v Rimu množstvene svatbene slavnosti, pri katerih so zvezali 2000 parov, katere je obdaroval ministrski predsednik s priložnostnimi darovi.

Sončne pege in smrt

Znani pariški zdravnik dr. Faure, šef-zdravnik velike bolnišnice, ki že dolgo trdi, da je naraščanje sončnih peg v zvezi z večjo umrljivostjo med bolniki, je objavil ponovno zanimivo statistiko.

Ta statistika primerja naraščanje in padanje števila sončnih peg v posameznih tednih z umiranjem na poedinih pariških klinikah. Oba dogodka hodita v resnici vzporedno. Ta zakonitost, pravi dr. Faure, ne velja za posameznega bolnika, pač pa za večjo množico kakor druge statistične zakonitosti. Vzrok za naraščanje in padanje števila smrti vidi raziskovalec v elektromagnetski nasičenosti ozračja, ki je posledica sončnih peg.

Usodno srečanje s srnjakom

V Mauerbachu pri Dunaju je imel te dni neki motociklist neobičajno srečanje s srnjakom. 20 letni skladničnik Osterdinger, ki je vozil na svojem motociklu neko 19 letno zanko, je med dirko po cesti zadel v srnjaka, ki je bežal čez pot. Karambol je bil tako silen, da sta Osterdinger in dekle zletela z motocikla daleč v stran. Nesreča pa je hotela, da je vozil za motociklom avtomobil in da se je motorno kolo zaletelo v vozilo. Tudi ta sunek je bil tako močan, da sta zleteli iz avtomobila dve osebi. Vse štiri ranjence so morali odpeljati v bolnišnico.

Ptič povzročil zasilni pristanek letala

Holandski pilot Lynch Blossse je te dni vodil letalo, v katerem sta sedela angleška parlamentarca Grawford Creene in lord Ansley. Angleža sta hotela leteti v Avstralijo, toda pilot se je moral zasilno spustiti v Semarangu, na ozemlju Holandske Indije, na zemljo, ker se je bil neki veliki ptič zapel med motorje, ki so se zaradi tega ustavili. Pilot je imel toliko prisotnosti duha, da je mirno pristal, odstranil ptičje truplo ter se nato zopet dvignil v zrak in nadaljeval polet.

Novi francoski aparati za meglo

Med Lilleom in Touroingom so v četrtki preizkuševali novi postopek za umetno meglo v navzočnosti zastopnikov vojnega ministrstva iz Pariza. Aparati vsebujejo neko tekočino, ki se pri dotiku z zrakom spremeni v meglo. V desetih minutah je mogoče z razmeroma majhnim aparatom precej veliko pokrajino zaviti v meglo. Če pa se iz aparata iztisne rezerva, se megla takoj razkadi. Francoski generalni štab je s poskusi zadovoljen.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

S P O R T

Concordia : Ilirija 4:1 (3:1)

Revančna tekma med Concordijo in Ilirijo, ki je imela definitivno določiti letošnjega državnega prvaka, je privabila na igrišče Ilirije lepo število občinstva. Pričakovana zmaga Concordije ni izostala, bila pa je tesna. Ako bi imela Ilirija odločnejši napad, bi se rezultat glasil lahko tudi obratno. Ilirija je podala v prvem polčasu šibkejšo igro, kakor preteklo nedeljo v Zagrebu. Občajno dobra in zanesljiva obramba se razen vratarice Ivce, ki je bila tudi danes izredno dobra, v prvem polčasu nikakor ni znašla. Pokrivanje je bilo netočno, start slab, način celotne obrambe preveč defenziven. Šele v drugem polčasu je obramba prišla v svojo običajno formo. V tem delu igre je nudila Concordiji odločen odpor, tako da je Concordija v vsem polčasu dosegla samo en gol, kar je za Ilirijo vsekakor laskav uspeh. Napad tudi včeraj ni zadovoljil. Predolgo zadrževanje žog, netočno oddajanje, dodajanje na zemljo, neprestano streljanje na gol s pomočjo vajikov, zlasti v čistih situacijah so glavne napake, ki so včeraj oropale Ilirijo sigurnega uspeha. Napad Ilirije je za teže tekme, zlasti pa za prvenstvene, mnogo premehek in fizično prešibek.

Concordija, ki je nastopila brez Kunšterkove, je od svojega zadnjega gostovanja v Ljubljani precej popustila, da danes ni več za naše klube nepremagljivi nasprotnik. Glavno oporo ima njena družina še vedno v napadu in v vratarici Cimpermanovi, ki pa tudi ni več takšna kot v letih 1925 do 1931. Njena kriliska vrsta je šibka in zlasti zlastno za Ilirijanko. V današnji igri je imela srečo, ker je imela v ilirskem napadu taktično zelo šibkega nasprotnika. Napadniki trilo je tudi brez Kunšterkove silno nevaren. Užitek je gledati njegovo precizno kombinatorno igro, s katero z lahko preigrava tudi najtrše in taktično najboljše obrambe. Pred golom je imel danes težek posel, ker mu zlasti v drugem polčasu iz vrstila Ilirijanska obramba nikakor ni pustila streljati.

Igra je mnogo trpela zaradi težkega terena in močnega vetra. Gibala se je v rahli premoči Concordije, ki pa svoje premoči v polju proti jaku obrambi Ilirije, ki je imela svoj steber v vratarici, številčno ni mogla boljši izraziti. Prvi uspeh, ki pa je ostal tudi edini, je dosegla takoj v prvih minutah Ilirija. Concordija se je kmalu revanžirala in izenačila. Do kraja prvega polčasa je Bobinska povzela rezultat na 3:1. V drugem polčasu je postala igra živahnija. Ta del igre pripada obrambi Ilirije, ki je dovolila Concordiji samo enkrat potresti Ilirijansko mrežo. Concordija menda ni še doživela, da bi v 25 minutah dosegla samo en gol.

Občinstvo, ki poseja zadnje čase ženske športne prireditve v vedno večjem številu, je z zadovoljstvom in navdušenostjo sledilo lepi igri. Igra je bila v splošnem mirna in fair, tako da sodnik g. Kušar, ki je sodil malo preležano, sicer pa objektivno, ni imel težkega stališča.

Nov sportni klub v Škofji Loki

Škofja Loka, 29. oktobra. Dobili smo nov klub. Sportniki škofjeloškega območja so si ga ustanovili. Ustanovni občni zbor je bil v soboto v Gasilnem domu v Škofji Loki, kamor je prišlo nad 60 mladih ljudi, ki so se izjavili pripravljeni krepiti svoje telesne sile v sportnem klubu.

Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Jože Jesenovec, ki se je uvodoma zahvalil obistvam za prijazno razumevanje, nato pa obrazložil temeljne smernice, ki so vodile pripravljalnemu odboru, da je šel na ustanovitveni samostojni odbor, da pri vzgoji krepkih, zdravih in dobrih ljudi, potem pa je prečital prof. Franc Jesenovec pravila, ki obsegajo 22 paragrafov. Namen kluba je vzgajati članstvo v državnem in sportnem duhu, širiti in pospeševati načela narodovega zdravja in nuditi članstvu možnost gojenja raznih sportnih panog. V ta namen se bo sistematično vezbalo članstvo in naraščajo prirejala se bodo strokovna predavanja in tečaj, razni sportni nastopi in tekme, vzdrževalne in gradilne se bodo sportne naprave, ustanovitveni pa se bodo tudi razni sportni odseki. Od članstva so izključene osebe, ki gojijo sport kot poklic. Sportni klub bo obsegal teritorij občin Škofja Loka, Stara Loka in Zmice, njegov znak pa bo njegovo ime na belomodrem polju. Pravila govorijo podrobneje o sredstvih, članih in njihovih dolžnostih, o prijavah, o prestopu članstva, vpisninah, članarini, o obnem zboru, o glavnem odboru, o sportnih odsekih, kaznih, zastopstvu kluba na zunan, o razpisu ter o spremembi pravil. Po prečitanih pravilih, ki so se sprejela brez izjemne, so si izvolili navzoči za predsednika kluba zdravilnika g. dr. Viktorja Kocjančiča, ki je prevzel takoj vodstvo kluba in podprtel v svojem nagovoru važnost značnega izreka: Zdrav duh v zdravem telesu. Nato je bil izvoljen ostali odbor s predsedniki posameznih sekcij, dveh revizorjev in razpisnišča. Članarina je 2 Din na mesec, vpisnina 5 Din, ustanovitna 100 Din. Podporni člani plačajo na mesec 4 dinarje, naraščajoči pa pri vstopu 5 Din. Temeljni klub so tedaj položili. Na odboru pa je, da bo klubovo delovanje usmerilo v duhu čistih sportnih nagibov, brez primere onega, kar bi mu že v kalu zadalo smrtni udarec.

Dar LPP za poplavlence. Nedeljska glavna skupščina LPP je na predlog predsednika, razmotrivala veliko bedo, povzročeno po letošnjih elementarnih katastrofah in zvedala se svoje dolžnosti, da je treba v nesreči pomagati, kar naj bo prva dolžnost vsakega pravzaprav sportnika, sklenila prispevati za poplavlence na Ljubljanskem barju 100 Din.

ASK Primorje. (Nogometna sekcija.) V sredo 1. novembra ob 10. tekma s Hermesom na igrišču Hermes. Ob 9.30 morajo biti v gostilni pri Beliču Starec, Hassel, Bertonec, I. in II. Zemljak, Slamič, Boncelj, Jug II., Jež, Zemljak, Caleri,

Rudi, Pupo, Terček, Logar. — Smučarska sekcija. Smučarska gimnastična vsak četrtek od 19. do 21. v tovarniški ženskega učiteljskega na Resljevi cesti. Prvič v četrtek 2. novembra. Vsak naj prinese s seboj telovadne čevlje in hlače. Istotam vpisovanje novih članov.

ZSK Hermes. (Nogometna sekcija.) Danes seja sekcijekega odbora ob 19. pri Beliču. Današnji trening odpade in bo jutri dopoldne ob 8.30 B-moštvo : Reka, ob 10. A-moštvo : Primorje Liga. Pozivajo se vsi igralci, da bodo točni. Igramo na našem igrišču. — Drevi točno ob 20. seja centralnega odbora pri Beliču. G. Bergant se vabi, da se seje sigurno udeleži.

SK Grafika. Igralci Pipan, Sterle, Bežan, Trpin, Stupica, Lev, Milan naj sigurno prinesejo do drevi po eno stisko. Pipan dve, tajniku v društvene prostore.

SK Reka. Jutri ob 9.30 naj bodo na igrišču Hermes Plikič, Nany, Bojan, Drage, Korle, Dane, Pino, Ane, Broni, Heribert, Zinke, Korli. Le v primeru najslabšega vremena se ne igra.

Slavlja : Mladika 4:3. V revanži za prejšnjo nedeljo je dosegla Slavlja tesno zmago kot srečnejše moštvo. Rezervi sta

Pol veka redov in odlikovanj

Nekaj zanimivosti iz pisarne kraljevskih redov

Beograd, 26. oktobra. Letos poteče pol stoletja, odkar so bili v nekdanji Srbiji izdani prvi ukazi o odlikovanjih. Tedaj je bil izdelan tudi pravilnik o noši, pomenu in izročitvi posameznih redov. To je uradno poreklo naših redov in odlikovanj iz l. 1883., nekateri redovi pa so še starejši in se je l. 1883. samo s posebnim zakonom določilo, komu se poklanjajo in kakšno stopnjo zavzemajo. Najstarejši red je red belega orla, takoj za njim pa pride red sv. Save in kolajne za vojaške zasluge. Prvo odlikovanje pa je bila kolajna Rdečega križa, ki se nanaša na srbsko turško vojno l. 1876.

Najvišji red je kneza Lazarja, ki ga nosita vladar in polnoletni prestolonaslednik. Ta red je bil uveden ob 500 letnici kosovske tragedije 1889. Avgusta 1. 1903. je blagopokojni kralj Peter izročil narodnim poslanecem in aktivnim častnikom svojo kolajno v spomin na zasedbo prestola. Prihodnje leto pa je bila ustanovljena Karadjordjeva zvezda, ki ima štiri stopnje. Najvišja stopnja se dobi samo za zasluge v vojni. Požrtvovanja pri obrambi domovine l. 1914. so dala povod za nove vidne znake domovinskih zaslug. Najprej sta bili uvedeni zlate vojaške Karadjordjeve zvezde z meči in srebrna vojaška Karadjordjeva zvezda z meči, ki spadata v vrsto najvišjih odlikovanj. Zlata zvezda je združena tudi z rento od mesečnih 100 Din. To je eden od najredkejših redov. Z njim je odlikovanih okrog 2000 zaslužnih vojakov. Med vojno se je izgubilo mnogo zapiskov o odlikovanjih in je naknadno sestavljanje evidence zelo težavno. Najmlajše odlikovanje je jugoslovenska krona, ki je bila uvedena z zakonom meseca aprila l. 1930. Važno odlikovanje iz vojne dobe je tudi albanska spomenika, ki je bila izdana 5. aprila 1920. leta, torej ravno deset let pred jugoslovensko krono.

Odlikovanja so trojna: redovi, kolajne in spomenice. Vseh skupaj jih je 29 in sicer redov 9, kolajn 17 in 3 spomenice. Po vrsti in stopnji so naslednji redovi: red kneza Lazarja, Karadjordjeva zvezda z meči, Ka-

radjorjeva zvezda brez mečev, Beli orl z meči in brez njih, jugoslovenska krona, red sv. Save, zlata vojaška Karadjordjeva zvezda z meči in srebrna vojaška Karadjordjeva zvezda z meči, Karadjordjeva zvezda z meči in brez njih ima štiri stopnje, Beli orl in jugoslovenska krona pa po pet. Med kolajnam je najvišja zlata za hrabrost, potem pa je še več kolajna za vojaške in civilne zasluge ter kolajne Rdečega križa. Spomenice se nanašajo na srbsko-turško vojno l. 1912., na srbsko-bolgarsko vojno l. 1913. ter na boje za osvobodjenje in uedinjenje od l. 1914. do 1918. Redovi in odlikovanja so izdelani v švicarji in shranjeni v posebnem skladišču pisarne kraljevskih redov. Več let se bavilo že z načrti, da bi se doma ustanovila umetniška delavnica za izdelovanje odlikovanj, kar bi bilo veliko cenejše. V skladišču pisarne redov je odlikovanj v vrednosti preko 2 milijonov dinarjev. Na shrambo odlikovanj se nanašajo tudi razne zgodovinske anekdote. Tako na primer naslednja:

Pri umiku l. 1915. je imela pisarna redov svoj arhiv in več zabojev odlikovanj v Nišu in ker se je zelo mudilo z evakuacijo, je avhiv ostal, kjer je bil, da so ga pozneje sežgali Bolgari, zaboje z odlikovanji pa so volaki precej časa nosili s seboj. Nekje okrog Lipjana pa se je nekaj teh zabojev izgubilo in razbilo in so pozneje prab čudno izgledali volaki, ki so se sami odlikovali z vsakovrstnimi najdenimi redovi.

Ker je, kakor že rečeno, med vojno propadlo mnogo spisov, bi bilo dandanes zelo težko iz arhivov pisarne redov doznati, koliko redov te ali one vrste je bilo izdanih tekom pol stoletja. Po površini in povprečni cenitvi pa je bilo v tisti dobi odlikovanih okrog milijon državljanov in okrog 20.000 tucev. Vojnih odlikovanj je seveda veliko več, zlasti če se vštejejo vse vojne spomenice. Po osvobodjenju se seveda vodil v pisarni redov najtočnejša evidenca, ki bo trajnejša od spominov vseh onih, ki so bili odlikovani.

Radjorjeva zvezda brez mečev, Beli orl z meči in brez njih, jugoslovenska krona, red sv. Save, zlata vojaška Karadjordjeva zvezda z meči in srebrna vojaška Karadjordjeva zvezda z meči, Karadjordjeva zvezda z meči in brez njih ima štiri stopnje, Beli orl in jugoslovenska krona pa po pet. Med kolajnam je najvišja zlata za hrabrost, potem pa je še več kolajna za vojaške in civilne zasluge ter kolajne Rdečega križa. Spomenice se nanašajo na srbsko-turško vojno l. 1912., na srbsko-bolgarsko vojno l. 1913. ter na boje za osvobodjenje in uedinjenje od l. 1914. do 1918. Redovi in odlikovanja so izdelani v švicarji in shranjeni v posebnem skladišču pisarne kraljevskih redov. Več let se bavilo že z načrti, da bi se doma ustanovila umetniška delavnica za izdelovanje odlikovanj, kar bi bilo veliko cenejše. V skladišču pisarne redov je odlikovanj v vrednosti preko 2 milijonov dinarjev. Na shrambo odlikovanj se nanašajo tudi razne zgodovinske anekdote. Tako na primer naslednja:

Pri umiku l. 1915. je imela pisarna redov svoj arhiv in več zabojev odlikovanj v Nišu in ker se je zelo mudilo z evakuacijo, je avhiv ostal, kjer je bil, da so ga pozneje sežgali Bolgari, zaboje z odlikovanji pa so volaki precej časa nosili s seboj. Nekje okrog Lipjana pa se je nekaj teh zabojev izgubilo in razbilo in so pozneje prab čudno izgledali volaki, ki so se sami odlikovali z vsakovrstnimi najdenimi redovi.

Ker je, kakor že rečeno, med vojno propadlo mnogo spisov, bi bilo dandanes zelo težko iz arhivov pisarne redov doznati, koliko redov te ali one vrste je bilo izdanih tekom pol stoletja. Po površini in povprečni cenitvi pa je bilo v tisti dobi odlikovanih okrog milijon državljanov in okrog 20.000 tucev. Vojnih odlikovanj je seveda veliko več, zlasti če se vštejejo vse vojne spomenice. Po osvobodjenju se seveda vodil v pisarni redov najtočnejša evidenca, ki bo trajnejša od spominov vseh onih, ki so bili odlikovani.

Okrog čateža in Zaplaza

Tričetrto stoletja teče letos, odkar je velikiški rojak France Levstik priobčil svoj klasični članek »Popotovanje iz Litije do Čateža« v prvem letniku Janežičeve »Glasnika za literaturo in umetnost«. Učen popotnik je porabil svoj spis bolj zaradi svojih razmišljanj, ki jih je vtaknil v potopis, kakor zaradi zunanje pokrajine. Vendar tudi krajeno okolje, ki ga je očrtal pisec, pritegne marsikatero njegovega čitatelja, da se odpravi tudi sam po nekdanjih njegovih stopinjah. Se Ljubljanci in od drugod se potrudijo do Litije in od tam do opevanega Čateža, — pa se ne bi mi, Litijani, ki imamo baš z Levstikovim člankom čeden jubilejček. Ali pisana družba ne utegne jemati stopinj za literarnim pešcem, kreniti mora pač po širokih cestah, ki jih pa takrat vseh še ni bilo.

Velikiški France si je izbral naslednjo pot, ki jo je prešel s prijateljem peš: Litija, Smartno, Kostreznica, Liberga. Presika (zdaj jo imenujejo le Preska), Gobjek, Moravce, Turen, Čatež in Zaplaza. Dandanašnji izletniki pridejo do cilja s pomočjo bencinskega samodra, mi pa smo se prepuščali tradiciji teh cest: paru konj, novi kočiji, ki so jo pravkar dogotovili v domaški delavnici ter pazljivim rokam mladega furmana Franceta — in smo se zapodili skozi Slančovo Reko čez Pil, ob svetokriških vinogradih mimo turniške graščine, kjer je Levstik kot domači tučtel brusil uma svitile meče Pačetovim grofici. Po vseh teh ovinkih smo se iztovorili v postrežljivo naročje čateškega Urbančiča, ki ima vse priprave, da potolžajo izletniške telesne naloge, pošteno in ceneno, kakor je na Čatežu običaj iz starih časov vas.

Čatež je mična, dolenska vas, ki se je precej dvignila nad svoje ostale, v nižinah ostale sosedje. Danes je važen »romarski kolodvor«. Tu pristajajo številni božjepotniki, ki so namenjeni na četrto »red oddaljen« Zaplazo. In teh ne manjka nobene nedelje niti zapovedanega praznika. Vsa vas je nalepljena v breg in jo sonce obletava ves dan, od rane zore do zatonja. Zato ima Čatež sladko vinsko kaplino in najboljše sadje. Tisti, ki obdelavajo ta mili prostorček naše zemlje, pa je jekleno na »višinskem solncu, da jih smrt ne pobode z lepa.

Srečali smo starega očanca, ki je bil obleden še po nekdanji, čestiti modi. Varno, a vendar krepko je korakal po viseči poti z Zaplaza. Pa smo ga pobarali po letini, zdravju in letih. Nič drugače, kakor takole nam je del na poslednja vprašanja: »Imam jih že dva čez devetdeset!... Segavec je, smo pomislili mi — naj nam oprost! — nismo verjeli. Saj je skril pod črnim kastorcem, ki smo mu ga iz zvedavosti odkrili, še dolge, črnkaste, le

šacev, ki jih presegajo le Gorjanci s Trdinovim vrhom. Vsa ta lepota pa se steka na mični zaplaski plošči, pod starodavno lipo, kamor se stekajo kakor solnčni prameni široki beli in rožni pasovi cvetočih ajdovih njiv, ki jih je Dolenjska prepolna, kakor trgovina bogatega trgovca preproga.

Jože Zupančič.

Sokol

Sokolsko društvo Dolenji Logatec spominu br. Franca Bogataja. Pretekli četrtek 26. t. m. je ugrabila smrt iz vrste naših telovadcev br. Franca Bogataja. Bil je star komaj devetnajst let. Podlegel je hudi zavratni bolezni, ki ji je iskal leka po zagrebških bolnicah, vendar brez uspeha. Ko je spoznal, da ne bo več ozdravel in da se mu bliža zadnja ura, se je vrnil z zadnjim naporom sam domov, da bi še enkrat videl svojo mater. Njegova srčna želja se mu je izpolnila. Razen matere, vdove vojne invalida, ki jo je tako ljubil, da bi ne mogel umreti brez nje, mu je bilo v največje veselje, kakor se je izrazil še malo pred smrtjo, da je mogel zahajati ob večerih v Sokolski dom k telovadbi. Izdihnil je tri dni po povratku domov, v času, ko cveto bele krizanteme, s katerimi so mu bogato okrasili mrtvaški oder in preni grob. Pogreba v soboto popoldne se je udeležilo članstvo našega društva s praporom, zastopstvo Smučarskega kluba, deputacija združenja obrtnikov, ki so mu poklonili lep nagrobni venec in mnogo ostalega občinstva. Naj mu bo, ki je bil miren in tih fant ter zvest član Sokola, lahka zemljica rodna. Uzalosteni materi, sestri in bratu pa naše srčno sožalje!

V. J. Načelnikstvo sokolske župe Ljubljana sklicuje v nedeljo 5. novembra ob 9. zjutraj v pisarno sokolske župe Ljubljana (Tabor) prvo sejo zbora okroglih načelnikov in načelnice z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročila o delavnosti okroglih načelnikov posameznih okrožij. 2. Določitev delokroga v vodenju okrožja in smernice dela za bodoče. 3. Program dela za leto 1934. 4. Predlogi in nasveti za sejo zbora društvenih načelnikov, ki bo 12. novembra. 5. Služajnosti. K prvi točki dnevnega reda naj bratje načelniki sestavijo kratko in pregledno poročilo o delovanju svojega okrožja. Z ozirom na velike naloge, ki nas čakajo v prihodnjem letu, pozivamo vse br. načelnike in ses. načelnice, da se te prve seje zanesljivo udeležijo. V primeru, da bi bil br. načelnik ali ses. načelnica zadržan, naj se seje udeleži njegov namestnik (-nica). Zup. načelnikstvo

Iz življenja na deželi

Iz Tržiča

— Iz šolske službe. Na meščansko šolo je imenovana absolventka višje pedagoške šole v Zagrebu gđ. Danica Mercinova, dosedaj učiteljica v Stični na Dolenjskem. Premeščena je v Stogovce v okraju Ljutomer. Cirila Oman-Erjavčeva.

— Silen vihar je presenetil naše mesto v nedeljo zjutraj v smeri od jugozahoda proti severovzhodu. Pobil je izredno veliko okenskih šip, polomil nešteto rož, razmetel kašče in odkril strehe, da je bila največja nevarnost pokazati se na cesti. Okoli polnočve je začel padati dež, potem se je vihar nekoliko polegel. Izmed hiš je najbolj prizadeta vogalna hiša Maličeva, kjer se odcepi banovinske ceste na Bled, vse hiše pa, ki stoje v zgornji opisani smeri, so bile izpostavljene največji sili vetra, kakršnega še več let ne pomnimo.

— Prizivna tožba kaplana Viktorja Zakrjaska proti ravnatelju Lajovicu Albinu zaradi klevetanja, v kateri je sresko sodišče v Tržiču razglasilo oprostilno razsodbo, je bila pretekli petek pred prizivnim sodiščem v Ljubljani, ki je razsodbo prvega sodišča v polni meri potrdilo in priziv v vseh točkah zavrnilo. S to razsodbo je dobil ravnatelj Lajovic Albin popolno zadoščenje tudi za ono poročilo, ki ga je »Slovenec« prinesel prve dni avgusta kot senzacijo izpred tržičkega sodišča.

Iz Ptuj

— Muzejsko društvo v Ptuj ima v torek 31. t. m. ob 17. izredni občni zbor v rektorijski Ferkovega muzeja. Na dnevnem redu je imenovanje častnih članov Naj bo obilna udeležba!

— Računski zaključek mestne občine za upravo leto 1932 je razgrnjen pri mestnem knjigovodstvu do 6. novembra in je vsakomur na vpogled.

— Huda nesreča z lovsko puško. V Cvetkovi gostilni v Bukovcih je bilo v soboto zvečer zbranih več gostov, med katerimi je prišel tudi lovski čuvaj Blaž Toplak iz Bukovcev. Čuvaj je imel preko rame nabito lovsko puško ter se je s teje razgovarjal s kočarjem sinom Francem Kuvcem. Nenadno, iz doleže neznanega vzroka pa se je čuvajeva puška sprožila in je strel zadel Kukovca v desno nogo pod kolonom Fanta so takoj prepeljali v tujško bolnico, kjer so ugotovili, da je rana zelo nevarna in obstoja nevarnost, da bo fant ob nogo.

Iz Kočevja

kč— Otvoritev Ljudske univerze v Kočevju. V nedeljo je bila v hotelu Trst otvoritev Ljudske vseučilišča. Prvo predavanje je imel g. prof. Voštar, znani koščki rojak. Govoril je o Koščkih in nesrečnem plebiscitu. Predavanja se je udeležilo mnogo odličnih tukajšnjih Slovencev, srednješolske mladine, učiteljsva in uradništva. Tako je bila prostorna dvorana skoro nabito polna, ko je povzel uvodno besedo predsednik Ljudske univerze g. Janežič, upravniki zavoda za slepe. Podurjal je Kočevje, z željo, da bi se program, ki si ga je začel ta Ljudska univerza, izvedel v polnem obsegu ter pripomnil, da čim širši ljudski vzgoji. Zupan Lovšin je objubil novi ustanovi čim večjo moralno pomoč, po možnosti tudi gotnino. Prihodnje predavanje bo imel v nedeljo g. spod. dr. Julij Fellacher iz Ljubljane o položaju slovenske manjšine v Avstriji. Predavanje bo spremljano s skoptičnimi slikami, predaval se bo pa tudi kulturni film. Pridite!

Iz Trbovelj

t— »Deviški Jakob«. V nedeljo je otvoril sokolski letošnjo sezono z velezbavno burko »Deviški Jakob«, ki je izborna uspeha. Občinstvo se je od srca nasmejalo in nagradilo igralce z burnim ploskalo in nagradilo sceni. Najboljši je bil njem pri odprti sceni. Najboljši je bil trije Ivica (Bellenzierjeva), deviški Jakob (Plavšek) in Volčak (Odlazek). Ta trio bi

v teh vlogah pač lahko nastopil na vsakem odru. Pa tudi vsi ostali igralci so storili svojo dolžnost v največji meri. Posebno ljubka je bila kot Marica »strašna feštajnova Ramovševa, Rakova, Kodrič, Rihar in Paternost pa so odigrali svoje vloge kar najbolje. Kot izborna nova prvo botev se je izkazala s Jagodičeva ki jo mora sokolski odred kot dobro in uporabno moč na vsak način privezati nase. Režija je bila v rokah br. Paternosta, ki je skrbel, da se je burka odigrala v primeren tempu. Scenarija je bila zelo okusna. Občinstvo se je izborno zabavalo in sploh na želja je, da bi igro ponovili. Obisk je bil pravi dober.

t— Povečanje števila delovnih dni. V novembru se bo delalo pri rudniku nekoliko več, v celoti 17 dni, in to 3, 4, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 28, 29. in 30. novembra.

TACEN POD SMARNO GORO. V sredo 25. t. m. se je vršila prva seja novega občinskega odbora. G. župan Ivan Medved je s primernim nagovorom otvoril sejo, na kar je narodni poslanec g. Koman Albin zapisel seje odbornike. Nato je g. poslanec v patriotičnem govoru apeliral na občinske odbornike, da posvetijo vse svoje moči blagru občine in njenemu prebivalstvu, ker se bodo s tem najbolj oddolžili kraljevemu manifestu. Vsi odborniki so prav dobro in samozavestno pojmlili apel g. poslanca in se enodušno pridružili njegovim izjavam. Odnosniki sta bili vdanostna brzojavka Nj. V. kralju in pozdravna g. banu. Po oficijelnem zaključku seje so se podali na malo zaskusko. Med streljanjem topičev ali »težke artiljerije«, kakor so jo nazvali v vselem razpoloženju navzoči, in petem pevskemu društvu »Zarjec« so se vrstili navdušeni domoljubni govori. Po razhodu smo bili vsi ene misli: da hočemo služiti le enotni državi pod južnim kraljem Aleksandrom I.

Apel ameriških Slovencev zaradi naših povodnji

Listi naših rojakov v Ameriki so obširno poročali o poplavljenih katastrofah v stari domovini. Dnevnik »Enakopravnost«, ki izhaja v Clevelandu, je nedavno objavil uvodni članek »V imenu človečanstva«, v katerem opisuje, kako take prirodne katastrofe navdajajo s strahom za bodočnost celo večje in bogatejše narode, kakor smo Jugoslovenci. Ta katastrofa je posebno huda zaradi tega, ker je nastopila v dobi splošne gospodarske krize. Opisuje hude nesreče sledi naslednji apel:

— Od nekdanj je navada, da se stara domovina obrača tudi na svoje izseljenice v Ameriki za pomoč. Tudi sedaj bodo prišli prišli in samo ob sebi se razume, da bomo skušali pomagati, bodisi kot posamezniki, bodisi kot skupine, da se olajša gorje nesrečnikov. Toda Slovenci v Ameriki smo danes sami v stiski. Na tisoče siromakov imamo v svojih vrstah, in le malo jih je, ki bi z lahko darovali kaj več, pa bila svrha še tako plemenita.

— Mislimo pa, da nam je kot državljani Amerike odprta druga pot, da pomagamo svojim bratcem v domovini. *Tukaj v Ameriki imamo Rdeči križ, ki je v enaki in podobnih katastrofah že neštokrat priskočil na pomoč narodom širom zemeljske oble.* Japonci, Kitajci, Rusi, Italijani in nešteti drugi narodi so bili ob raznih prilikah, ko so jih zadele hude naravne katastrofe, deležni utehje iz roke ameriškega Rdečega križa.

— Ne trdimo, da bi prošnja na glavnem stanu Rdečega križa v Washingtonu gotovo prinesla uspeh, uverjeni smo pa, da imamo vso moralno pravico, da preko svojih organizacij skušamo zainteresirati odgovorne kroge za reševalno akcijo v Sloveniji. Pravico imamo prositi kot državljani te zemlje in naposled — v imenu človečanstva!

Radio

Torek 31. oktobra.

LJUBLJANA 11: Solska ura: Kaj je uvelj 10 dinarski novic (V. Kus). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Plošče. — 19: Francoščina. — 19.30: Položaj Slovencev ob vstopu v leto 1848. — 20: Dvojboj na harmoniki: gg. Stante in Kovač. — 20.45: harmoniki gg. Stanko in Kovač. — 20.45: Koncert ge. Pavle Lovsetove na ploščah in v originalu. — 21.30: Čas, poročila. — 21.45: Radio orkester. — 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 1. novembra.

LJUBLJANA 9.40: Poročila. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Orgelski koncert. — 10: Prenos cerkvene glasbe. — 11: Radio orkester. — 12: Čas, plošče. — 20: Pevski orkester »Ljubljanskega Zvonca«, vmea duet: klavir in harmoniki. — 21: Prenos Mozartovega »Requiem« z Dunaja. — 22.30: Čas, poročila.

BEograd 16: Koncert orkestra. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 21: Prenos z Dunaja. — 22.15: Plošče. — ZAGREB 12: Operna glasba na ploščah. — 20: Prenos iz Ljubljane. — 21: Prenos z Dunaja. — 22.15: Plošče. — PRAGA 20: Vsesvetli praznik iz Moravske Ostrave. — 21: Prenos iz Brna. — BRNO 20: Prenos iz Prage. — 21: Orkestralni koncert. — VARSAVA 18.40: Zbor »Eklestične kapele na ploščah. — 19.35: Orkester. — 21.15: Čelo in klavir. — 22.25: Plošče. — DUNAJ 11: Brahmsove pesmi. — 12: Orkester. — 15.35: Komorna glasba. — 17: Iz »Parsifala«. — 19: Orkester. — 21: Mozartov »Requiem«. — BERLIN 20.05: Narodne pesmi. — 21.10: Simfonizmi koncert. — Lahka in plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Prenos opere iz Gdanskega. — Orkestralni koncert. — MÖHLACKER 20.10: Igra. — 21.20: Mešan glasbeni program. — 23: »Eurydika«. — 24: Notni koncert. — BUDIMPESTA 17.30: Komorna glasba. — 19.30: Plošče. — RIM 17.15: Orkester. — 20.45: Violinski koncert. — 21.45: Igra in plesna glasba.

Apartne in vendar cenene

KUPUJEJO DAME V MODNEM SALONU PRI

Ani Stauber

MARIBOR

Ulica 10. oktobra šte. 4. 11140

Ali si že obnovil članarino

Vodnikov družbe za letos?

